

opinia veche

● Anul XLII ● 2013 ● 28 ianuarie - 3 februarie 2013 ● Nr. 447 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Cum a rămas Poporul fără Televiziune

● despre decizia Consiliului Național al Audiovizualului de a retrage licența OTV-ului au comentat Șerban Pretor, Ana-Maria Caia și Ioana Avădani

pagina 13

EDITORIAL

De ce l-am împăiat pe Cuza

An de an, de 24 ianuarie și 1 decembrie ne plîngem de confiscarea politică a unirilor mici și mari. Ne cufundăm într-un rictus disprețuitor, ca reprezentanții partidului în mulțimea care-i îmbrățișează ca un șarpe, cînd se îmbăiază în ea cu lejeritatea cufundării într-o cadă cu spumă. Dar de fapt noi îi primim, cu tot cu promisiuni, cu clinchet de clopotei și o strînsoare gata să devoreze iluzii laolaltă cu dispreț și neîncredere. Ne displac discursurile, din principiu, dar ne înghiontim la coadă pentru fasole și cîrnați, tot din principiu. Hora ne prinde de nevoie, iar la concerte mergem ca să mai ieșim și noi din universul unui cămin în care gurile strigă de prea multă foamă. Anatema o ținem în buzunar. Dacă se ivește contextul să o aruncăm, atunci să fie primit de cei care au venit să sugă sîngele poporului. Dacă nu, o prefacem într-un talisman norocos ori într-o reverență în fața celui care ne întreabă ce ne doare. Doar sîntem oameni simpli, care n-au pretenții mai mari decît o bucată de pîine pe colțul mesei.

Un coleg de redacție, pornit joi, 24 ianuarie pe urma și în apropierea alaiului de miniștri și aflat în procesiune drept în spatele premierului **Victor Ponta** și președintelui **Se-natului, Crin Antonescu** (urmărind doar să ia un interviu ministrului delegat al educației), a fost cinstit și onorat de strîngerea sinceră de mîna a unui cetățean care i-a declarat încrederea lui necondiționată. Era vorba de un bărbat înalt și pîntecos, care i-a spus „Vă mulțumesc că faceți țara mai bine!”. Întrebat dacă știe cu cine vorbește, omul nostru a răspuns „Nu, dar sigur v-am votat!”. Ce este în acest context votul de încredere al omului simplu, cu nevoi primare și autentice? Un strigăt disperat, o încredere necondiționată, desprinsă din disperare sau reflexul ipocrit al ignoranței? Probabil că toate la un loc, dacă ar fi să speculăm.

Noi, oamenii simpli, vrem mereu să fim confiscați de un sistem în care să ne regăsim locul într-un sistem de coordonate. Dacă nu, ne predăm de bună voie. Cui se nimereste. Poate de data asta nimerim mereu prost. Cu siguranță avem nevoie să ridicăm statui, cea a lui **Alexandru Ioan Cuza** nemaifiind de ajuns. Din 1859 și pînă în 2013 am rămas cu ochii la aceeași stea polară a **Occidentului** care ne fascinează de la distanță și cu aceeași trebuință a reformării învățămîntului deși ne spijinim viitorul pe lecțiile date de prima universitate din țară. Am rămas cu demnitari ale căror înfăptuiri sînt strivite de coaliții monstruoase. Cu lideri politici împăiați, al căror nume o să se scrie strîmb în istorie, ca și cel al înfăptuitorului **Micii Uniri** pe care, oricine a citit o carte-două de istorie, îl știe de marionetă.

Nu trebuie însă negată importanța acestor momente și întâlniri, oricît ar fi ele de pîndite de derizoriu. Ele scriu istorii de cotidian despre dezbinări și uniri, care mai mici care mai mărunte. Ele întemeiază edificii afective și îngîf în realitatea vremii stîlpi ai iluziilor. Cît despre politic, acesta funcționează ca un sistem cartezian de coordonate pentru a putea determina existența noastră în timp și spațiu. Problema este cînd pe abscisă, pe orizontală, avem foamea și, vertical, pe ordonată, încrederea. Iar dacă e să ne punem ochelari 3D, pe o a treia dimensiune ar trebui să mai regăsim și speranța. Care trebuie să le întîlnească pe celelalte două într-un punct 0 al istoriei. Chiar dacă totul este numai o convenție matematică sau, de fiecare dată, o minciună.

Laura PĂULEȚ

La Iași, ministrul Educației a reaprins promisiuni

- săptămîna trecută, Mihnea Costoiu, ministru delegat pentru învățămînt superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică a ținut să stea de vorbă cu reprezentanții studenților și rectorii universităților ieșene
- într-un interviu acordat Opiniei Vechi a susținut că autonomia instituțiilor de învățămînt superior trebuie însoțită obligatoriu de asumarea unei responsabilități pe măsură

paginile 2, 5 și 8-9

„Nu se mai pune problema să facem ca în 2011, un clasament de azi pe mîine”

EVENIMENT

În ritmul adunărilor ad-hoc

Norodul care a însuflețit Unirea

La fel ca acum 154 de ani, pe 24 ianuarie ieșenii și-au cufundat călcîiele în Piața Unirii. S-au simțit patrioți fluturînd tricolorul, bînd vin fierț sau sînd la coadă pentru mîncarea tradițională și nu au mai plecat urechea la promisiunile oamenilor politici ca altădată. Au dat mîna cu ei în spirit de unitate, însă la sfîrșitul zilei picioarele i-au purtat pe urmele militarilor cu făclii în mîna.

pagina 7

Actualitate

Studentii de la Medicină reinventează simulările la admitere

- cele patru teste urmează metodologia examenului oficial
- candidații vor trebui să plătească o taxă de 20 de lei

pagina 3

Decizie

Cadru didactic, condamnat

- prof. univ. dr. ing. Leonache Drăgoi de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” trebuie să ispășească doi ani de închisoarea pentru luare de mită
- decizia a fost luată de magistrații Tribunalului Botoșani

pagina 3

Tabletă

Pe cine doare cel mai tare

- oamenii caută motive să creadă că poartă cea mai mare greutate din lume
- fiecare se simte îndreptățit să-și strige durerea cu voce tare

pagina 6

Reportaj

Instrumente călite cu dragoste și șmirghel

- nea Gicu a învățat să cînte la nai în timp ce urca pe macara
- din familia sa, doar fiul cel mai mare a prins cîte ceva din meșteșugul tatălui

pagina 10

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

Informatica de weekend

De săptămîna aceasta, **Asociația Studenților Informaticieni Ieșeni (ASII)** de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași primește aplicanți pentru sesiunile de training-uri în domeniul IT **FII Practic**. Elevii și studenții se vor putea înscrie pe site-ul fiipractic.asii.ro, iar printre specializările la care aceștia pot participa **Android Development, Design Grafic, Web Development – Front End, Web Development – Back End, Project Manager, și Game Development**.

„Vrem să ajutăm participanții să-și dezvolte abilitățile practice, pentru că în școală sau facultate se insistă mai mult pe partea teoretică și vrem să-i ajutăm să treacă de la categoria de junior, cum sînt angajați inițial studenții sau elevii fără diplomă și să-i facem să ajungă la un nivel mediu” a declarat **Lucian Filote**, coordonator al proiectului **FII Practic** și al **Departamentului IT al ASII**.

Cursurile se vor organiza în fiecare weekend începînd cu 26 februarie și vor dura șase săptămîni. Prelegerile vor fi susținute atît de către membri ai **GETA (Grozava Echipă de Traineri din ASII)** cît și de profesori. Excepție face training-ul de design grafic, unde cursurile vor fi moderate de **Marius Ursan**, fondatorul firmei de publicitate **Grapefruit**. Cei interesați vor plăti o taxă de aproximativ 30 de lei, iar întîlnirile se vor ține în laboratoarele **Facultății de Informatică** de la **UAIC**.

Proiectul se află la cea de-a doua ediție, iar anul trecut au participat aproximativ 500 de persoane.

Iulian BÎRZOI

Francofonii își deschid site

Reteaua organizațiilor tinerilor francofoni din țările Europei Centrale și Orientale (PECO) „Francofoni fără Frontiere” a lansat pe 21 ianuarie platforma www.reseau-francophonie.org. Obiectivul principal al acesteia este crearea unui portal, care să cuprindă informațiile referitoare la activitățile desfășurate de **PECO**.

„Membrii fondatori ai rețelei «Francofoni fără Frontiere» sînt cei care au propus lansarea acestui site, cei care au lucrat la logo, la identitatea vizuală a rețelei și a platformei, și care au gîndit pașii tactici pentru organizațiile noastre. Site-ul s-a definitivat în cîteva luni, și au fost necesare cîteva ședințe online și o întrevvedere în Macedonia, la sfîrșitul lunii octombrie”, a menționat **Luciana Murarușu**, președinte al **Asociației Studenților Francofoni din Iași (ASFI)**.

Un alt rol al site-ului va fi promovarea limbii franceze în rîndul tinerilor din țările est-europene și din **Europa Centrală**, el fiind gîndit o posibilitate de a accesa informațiile din mediul francofon. „O platformă online ne ajută la o mai bună organizare a datelor, oferă mai multă coerență, iar mesajelor noastre le conferă mai multă durabilitate decît cele de pe site-urile de socializare”, a mai adăugat președintele **ASFI**.

Dintre membrii fondatori ai rețelei „Francofoni fără Frontiere” se numără și **Alianța Franceză din Pristina - Kosovo** sau **Asociația Cercului Francofon din Skopje, Macedonia**.

Cătălina DOBROVICEANU

Unirea, altfel

Pe 24 ianuarie, Guvernul s-a mutat la Iași

- premierul Victor Ponta a invitat ieșenii să învețe din lecția unirii
- demintarii au depus coroane de flori

O delegație a **Parlamentului**, împreună cu membri ai **Guvernului** și prim-ministrul **Victor Ponta** s-au alăturat manifestărilor festive de joi, 24 ianuarie, din **Piața Unirii** din Iași, cu ocazia sărbătoririi a 154 de ani la de **Unirea Principatelor Române**.

Printre invitații de pe scena improvizată din **Piața Unirii** s-au numărat și președintele **Senatului**, **Crin Antonescu**, și cel al **Camerei Deputaților**, **Valeriu Zgonea**. Lîngă aceștia s-au regăsit și **Daniel Constantin**, ministrul **Agriculturii**, **Varujan Vosganian**, ministrul **Economiei**, **Liviu Dragnea**, ministrul **Dezvoltării regionale și administrației publice**, **Mihnea Costoiu**, ministrul delegat pentru învățămînt superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, dar și membri ai administrației locale, pe scenă luînd cuvîntul **Gheorghe Nichita**, primarul municipiului **Iași** și **Cristian Adominte**, președintele **Consiliului Județean**.

„Într-adevăr, în fiecare an, de 24 ianuarie capitala României este Iașul, așa cum de 1 decembrie este Alba Iulia. Mă aflu aici ca în fiecare an pentru a duce un omagiu celor care, în urma cu mai mult de 150 de ani, au avut curajul să ia decizii; să ne unească.

Vreau să îi salut pe toți cei care vin în fiecare an, indiferent de vreme bună sau vreme rea, indiferent de cine se află aici, temporar, pe scenă, tocmai pentru a arăta că sînt români, pentru a arăta că se bucură atunci cînd vorbim de unire”, a declarat **Victor Ponta**. Acesta i-a invitat pe cei prezenți și pe cei care „se gîndesc la viitorul țării” să continue discuțiile despre unire nu doar în zilele festive din decembrie și ianuarie, ci și „în fiecare minut. Să ne gîndim nu doar la ce țară am moștenit de la cei care au fost înaintea noastră ci și ce țară vrem să construim acum.”

Același mesaj a stat și la baza discursului președintelui **Senatului României**, **Crin Antonescu** a insistat asupra faptului că lecția unirii este aceea că o națiune „are ultimul cuvînt de spus în ceea ce privește destinul ei. În ianuarie 1859 nu s-au unit doar Principatele, atunci s-au unit elite, aspirații, entuziasme. Marile momente istorice sînt făcute de națiuni și de conducători care într-adevăr își reprezintă națiunile.”

După alocuțiunile oficialităților ieșene, invitații au coborît de pe scena din **Piața Unirii** pentru a depune coroane la statuia lui **Cuza** din piațetă, ca mai apoi să danseze hora unirii împreună cu

Politicienii au stat de vorbă cu ieșenii după discursurile oficiale

cei prezenți. La sfîrșitul momentului festiv, demnitarilor au mers de-a lungul gardului instalat de către jandarmi pentru a-i saluta pe ieșeni, coborînd apoi pe **Bulevardul Ștefan cel Mare**, unde s-au oprit în dreptul fiecărui grup de oameni și au discutat despre nemulțumirile acestora. Aleșii au mers apoi la **Mitropolie** și la **Biserica Trei Ierarhi**, unde s-a

ținut o slujbă în amintirea domnitorului **Alexandru Ioan Cuza**.

Manifestările de pe 24 ianuarie s-au încheiat cu un concert de muzică organizat de către **Primărie** în fața **Palatului Culturii**, unde au cîntat **Ruby, Iris** și **Zdob și Zdob**.

Cătălin HOPULELE

Pagini de omagiu pentru monarhie

- istoricii cred că proclamarea regatului trebuia sărbătorită altfel

Vinerea trecută, 25 ianuarie a avut loc lansarea volumului „Monarhia în România, o evaluare: politică, memorie și patrimoniu”, la librăria „Orest Tafrali” din incinta **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași. Cartea face parte din **Colecția Historica**, fiind un proiect coordonat de **Liviu Brătescu**, cercetător științific la **Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași** și director al **Ateneului Tătărași** și **Ștefania Ciubotaru**, muzeograf la **Muzeul Național Cotroceni**. La eveniment au mai participat prof. univ. dr. **Adrian Cioroianu**, decanul **Facultății de Istorie** al **Universității din București**, prof. univ. dr. **Andrei Hoisie**, directorul **Editurii Universității** și conf. univ. dr. **Bogdan-Petru Maleon**, de la **Facultatea de Istorie** a **UAIC**.

Liviu Brătescu a explicat că volumul s-a născut din dorința de a aduce un omagiu instituției monarhice în preajma anului 2011, „atunci cînd România trebuia să sărbătorească într-o manieră deosebită cei 130 de ani de la proclamarea regatului”. În viziunea coordonatorului, este

vorba de o instituție fundamentală a statului român, care a contribuit la procesul de modernizare a societății românești, volumul fiind o încercare de recuperare a unei epoci, a unor mentalități politice și istorice. Printre chestiunile conturate de volum se numără și „o imagine a monarhiei despre ea însăși”, dar și cîteva portrete contextualizate cum ar fi cel al lui **Carol al II-lea**, studiu cu care a contribuit prof. univ. dr. **Adrian Cioroianu**. Acesta a invitat publicul prezent la lansare să pună în comparație pasiunea pentru dezbaterile despre perioada interbelică și interesul redus pentru sfîrșitul secolului al XIX-lea. „Această perioadă este, de fapt, cea care ne aduce alături de lumea civilizată. Nu mi-aș dori să văd azi, în România haosul politic al anilor dintre războaie”, a subliniat prof. univ. dr. **Adrian Cioroianu**.

Liviu Brătescu a mai editat volume precum „Liberalismul românesc și valențele sale europene” sau „Conservatorismul românesc. Origini, direcții, perspective”. Ștefania Ciubotaru a organizat pe simeza **Muzeului Național Cotroceni** diverse expoziții avînd ca subiect viața cotidiană la **Curtea Regală a României**.

Iulian BÎRZOI

Adrian Cioroianu, despre patimile Moldovei

- istoricul a menționat importanța pe care ar avea-o un centru cultural care nu ține de zonă

Istoricul și jurnalistul **Adrian Cioroianu** a susținut săptămîna trecută, la **Iași**, o prelegere intitulată „Spiritul moldovenesc în istoria de ieri și de azi a României”, despre importanța pe care a avut-o **Moldova** de-a lungul schimbărilor istorice prin care a trecut **România**. Întîlnirea a avut loc joi, 24 ianuarie, începînd cu ora 17.00, la **Ateneul Tătărași**.

Unul dintre aspectele discutate a fost cea a sacrificiului **Moldovei** în momentul unirii cu **Valahia**. „Cel mai mare handicap al regiunii noastre este amplasarea sa geografică, în apropierea Rusiei”, a explicat **Adrian Cioroianu**, menționînd că **Iașul** nu ar fi putut niciodată să rămînă capitala **României**. De asemenea, istoricul a precizat și importanța pe care ar avea-o un centru cultural care nu ține de zonă, „ci de respectul pe care-l au cei din locul respectiv față de valorile acestuia”, comparînd casa memorială a lui **Ion Creangă**, care e

vizitată anual de mii de persoane, cu cea a lui **Constantin Brîncuși**, din județul **Gorj** care se deteriorează de la an la an. În urma lecturii unui scurt fragment din volumul „Psihologia poporului român”, de **Dumitru Drăghicescu**, **Adrian Cioroianu** a amintit de **Răscola din 1907**, considerînd acest moment istoric drept unul reprezentativ în ceea ce privește calitățile și defectele românilor din întreaga țară, nu doar din **Moldova**, observînd că „România trăiește, în mod paradoxal cea mai bună perioadă a sa”.

Adrian Cioroianu a mai susținut o prelegere pe această temă acum aproximativ un an, la **Iași**, la **Ateneul Tătărași**. Acesta este eșist, istoric și jurnalist, iar între 2007 și 2008 a îndeplinit funcția de ministru al afacerilor externe. A publicat articole în „Dilema Veche”, „Suplimentul de Cultură” și este membru al Grupului pentru Dialog Social.

Mădălina MORARU

Studenții jurnaliști fotografiază Europa

- participanții trebuie să înscrie cinci fotografii

Studenții **Facultății de Jurnalism** din **Iași** și din celelalte centre universitare din țară se pot înscrie, pînă pe 3 martie, la concursul de fotojurnalism „Obiectiv: Europa”, lansat de **Biroul de Informare al Parlamentului European din România**. Participanții trebuie să realizeze cîte o serie de cinci fotografii, color sau alb-negru, prin care să surprindă, simbolic, valorile și semnificația cetățeniei europene. Lucrările vor fi evaluate de un juriu alcătuit

din fotografii profesioniști **Alex Gâlmeanu** și **Dinu Lazăr**, fotojurnalistul **Alex Șerban** și conf. univ. dr. **Mirela Lazăr**, prodecan al **Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării**, de la **Universitatea din București**.

„Cel mai important lucru la fotografiile participante este mesajul. Nu mi-am făcut niște criterii predefinite pentru că nu vreau să limitez vreo abordare, însă mă interesează foarte mult subiectul și felul în care este ilustrat în imagini din punct de vedere estetic, compozițional sau vizual”, a menționat **Alex Gâlmeanu**, membru al juriului. Nu sînt impuse limite în ceea ce privește experiența în

fotojurnalism, însă „există constrîngerii mai degrabă tehnice, în sensul că n-ar trebui să existe multă manipulare digitală, pentru că este un concurs care se bazează pe fotografii de reportaj, care ar trebui să ilustreze realitatea așa cum este. Sigur, se pot face ajustări la contrast, luminozitate sau expunere, dar fără a altera ideea decoperită”, a adăugat fotografu **Alex Gâlmeanu**.

Din materialele înscrise, 25 de portofolii vor fi integrate într-un album, iar alte 35 de lucrări alături de cea mai reprezentativă fotografie din fiecare serie vor fi expuse, la începutul lunii aprilie, în **Spațiul Public European** din **București**. Premiul pentru autorii celor mai bune cinci serii este o călătorie de două zile la **Bruxelles**, în care aceștia vor cunoaște membri ai **Parlamentului European**.

Cătălina DOBROVICEANU

În căutare de povești
cîștigătoare

Studentii de la Medicină reinventează simulările de admitere

- cele patru teste urmează metodologia examenului oficial
- candidații vor plăti o taxă de înscriere

Începînd cu anul acesta, la **Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” (UMF)** din **Iasi** se vor organiza simulări complete ale examenului de admitere. Astfel, viitorii candidați la examenul oficial din luna iulie vor pu-

tea participa la una sau mai multe din cele patru sesiuni de concurs organizate de **Societatea Studenților Medici-
niști din Iași (SSMI)**, cu sprijinul **Societății Studenților Farmaciști din
Iași (SSFI)** și **Societatea Studenților
Stomatologi din Iași (SSSI)**.

Spre deosebire de anii universitari anteriori, cînd simularea implica doar rezolvarea unui examen grilă, anul a cеста elevii și studenții candidați vor putea parcurge întreg procesul de admitere, de la înscriere, tragerea la sorți a subiectelor și verificarea cunoștințelor, pînă la aflarea rezultatelor. „Și pînă a-cum aveau loc simulări, însă anul acesta studenții și-au propus să demareze un proiect complet, aprobat de Biroul Senat al UMF. Acțiunea este organizată întru totul de ei, în toate etapele, înscriere, organizare pe săli, alegerea subiectelor și multiplicarea fișelor, corectarea testelor și afișarea rezultatelor. Universitatea îi va sprijini organizatoric și administrativ, cum este cazul corectării grilelor prin scanare, care se va face cu sprijinul departamentului IT”, a declarat prof. univ. dr. **Doina Azolcăi**, decan al **Facultății de Medicină a UMF Iași**. Aceasta a mai explicat că singura diferență față de examenul real va fi faptul că nu va fi necesară depunerea dosarelor de către candidați.

Elevii se vor putea acomoda cu metoda de completare a grilelor

Subiecte din culegere

Specializările la care se vor susține concursurile de admitere simulate sînt cele din domeniul **Sănătate**, și anume **Medicină, Medicină dentară, Farmacie, Asistență medicală generală, Nutriție și dietetică, Balneo-fiziokinetoterapie și recuperare și Tehnică dentară**. Înscrierea se face online, prin completarea unui formular cu datele personale și opțiunea în ceea ce privește specializarea și sesiunea la care vor să participe, pe 30 martie, 18 mai, 29 iunie sau 13 iulie. De asemenea, candidații vor trebui să achite o taxă de înscriere de 20 de lei prin transfer bancar sau în ziua susținerii concursului, care va acoperi cheltuielile pentru organizarea din punct de vedere tehnic a simulărilor. „Am luat această inițiativă pentru că la Iași, spre deosebire de alte universități cu profil medical din țară, nu exista o astfel de simulare și în fiecare an am avut cereri din partea viitorilor studenți. Aceștia voiau să vadă ce

au de revizuit și să fie motivați pînă la examenul propriu-zis, dar și să se acomodeze cu procedura completă. Amfitretele UMF ne stau la dispoziție în funcție de numărul de candidați iar înscrierile vor începe pe data de 28 martie. Am lansat și bibliografia online, pe site-ul ssmi.ro", a declarat **Andreea Vranescu**, președinte SSMI.

În vederea elaborării subiectelor pentru cele patru simulări, universitatea le va da organizatorilor acces la culegerea de întrebări selectate pentru admiterea din 2013, urmînd ca studenții din ani terminali la **Facultatea de Medicină**, cea de **Medicină Dentară** și **Farmacie** să alcătuiască și o serie de subiecte noi. La simulările examenului de admitere se pot înscrie persoane care au urmat un ciclu de învățămînt liceal sau care vor deveni absolvenți ai clasei a XII-a anul acesta.

Anca TOMA

**Dan Lungu, noul director
al Muzeului Literaturii Române**

● scriitorul își propune să aducă la Iași personalități internaționale, în cel mai mare festival literar european

Președintele **Consiliului Județean (CJ) Iași**, **Cristian Adomnitei** l-a numit oficial pe scriitorul **Dan Lungu** director al **Muzeului Literaturii Române Iași**. Evenimentul a avut loc joi, 24 ianuarie, în **Galeriile „Pod-Pogor”** din incinta **Muzeului „Vasile Pogor”**, începând cu ora 17.30 și a reprezentat, totodată, prima adunare generală a muzeografilor din județul **Iași** de anul acesta.

Pe lângă anunțarea câtorva dintre proiectele prezente în planul de management al noului director, întâlnirea a prilejuit și o discuție a președintelui **Consiliului Județean** cu angajații **Muzeului Literaturii Române. Cristian Adomniței** și-a exprimat dorința de a pune mai bine în valoare cultura și patrimoniul literar al orașului prin organizarea de evenimente care să atragă publicul în muzeele din **Iasi**. „Adevărul este că acum, presupunând că sînt 2000 de ieșeni care vin la Muzeul Literaturii Române sau care merg la operă, teatru și așa mai departe, e vorba de aceeași 2000 de oameni mereu, mai mult sau mai puțin. Eu sper să îi im-

bogătim pe aceștia prin acțiunile muzeului dar să implicăm și pe alții noi în

Scriitorul Dan Lungu

actul cultural”, a declarat președintele CJ. Acesta a explicat că planul managerial al noului director va intra în vigoare începând cu 1 februarie, urmând ca proiectele aflate în derulare la ora actuală să fie continuate sub conducerea acestuia. „Vin cu toată deschiderea pentru a face o echipă cu cei de la Muzeul Literaturii Române. Festivalul de literatură și traduceri pe care îmi propun să îl organizăm la Iași se vrea a fi unul internațional, chiar cel mai mare din Centrul și Estul Europei, cu invitați laureați ai premiului Nobel pentru Literatură, jurnaliști din afară țării, dar asta nu înseamnă că vor fi neglijate toate aspectele ce tin de patrimoniu, de pedagogie muzeală, o bună comunicare cu publicul și chiar de marketing”, a declarat **Dan Lungu**.

Numirea scriitorului în funcția de director al **Muzeului Literaturii Române** a fost aprobată tot săptămîna trecută, miercuri, 23 ianuarie, în cadrul unei ședințe de **CJ. Dan Lungu** este poet, dramaturg, prozator și conferențiar la **Catedra de Sociologie a Universității „Alexandru Ioan Cuza”** din Iași.

Anca TOMA

Şah - mat

O cană de ADN

- arhivele lumii ar putea fi scrise în acest cod sintetic rezistent în timp

Lăsînd la o parte lista cu invitații la botezul fiicei lui **Liviu Găță**, criza din **PNL** și părerea lui **Becali** despre orice mișcă în țară, a apărut zilele astea în presa internațională o știre chiar „soc” și, mai mult, utilă. Nu individual, ci oamenilor ca „întreg” (concept care, din păcate, pe mulți pare să-l evite).

Un articol publicat pe 23 ianuarie în revista științifică „Nature” vorbește despre echipa de cercetători de la **Institutul de Bioinformatică Europeană de la Laboratorul European de Biologie Moleculară (EMBL-EBI)**. Aceștia au reușit să stocheze toate cele 154 de sonete ale lui **Shakespeare**, un clip audio de 26 de minute cu discursul „I have a dream” (n.r.: „Am un vis”) al lui **Martin Luther King**, o copie a lucrării lui **James Watson** și **Francis Crick** despre **ADN**, o fotografie a institutului de cercetare și un fișier care descrie cum au fost convertite datele într-un segment de **ADN** sintetic care începe într-o eprubetă. Informațiile au fost codate *byte* cu *byte* ca molecule **ADN** și trimise din **America** în **Germania** fără a fi transportate în vreun container special, pentru a testa rezistența mediului. La destinație au fost decodate și citite fără probleme.

Cercetătorii sînt convinși că aceasta e doar un început și că, folosind aceeași metodă, se va putea stoca în viitor toată informația de pe **Pămînt** (o valoare de aproximativ un Zettabyte, adică 10 la puterea 15 megabytes). Cu ce ne ajută asta? Păi, **ADN**-ul este mult mai rezistent decît stocarea digitală, să nu mai vorbim de cea tipărită. Aceasta rămîne intact pe perioade îndelungate și nu necesită îngrijire specială. Astfel, arhivele lumii ar putea fi codate în **ADN** sintetic pentru a rezista timpului. Singurul inconvenient găsit pînă acum e costul ridicat al acestui tip de stocare: 12.400 de dolari pe megabit pentru codare și 220 de dolari pe megabit pentru decodare. Însă în ritmul în care avansează tehnologiile legate de **ADN**, oamenii de știință sînt convinși că aceste costuri vor scădea.

Probabil avantajul cel mai mare al stocării în **ADN** este spațiul necesar redus: cercetătorii de la **EMBL-EBI** au estimat că peste 100 de milioane de ore de video HD pot fi comprimate într-o cană de **ADN**.

Revenind pe printuri românești, știati că **Pepe și Oana Roman** au fost invitați la botezul **Măriei Isabelle Gută**?

logn STOLERU

● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS

Spălătorie de frigidere

Nu-i nou obiceiul studentilor din cămine de a-și lăsa la dezghetat frigiderule la baie, dar parcă săptămîna asta toate camerele au ales același moment să facă curățenie. Nu ar fi o problemă, dar avem rugămintea să le

găsească un loc mai puțin circulat. Nu-i tocmai plăcut să te izbești într-un frigider la prima oră a dimineții, când încă nu te-ai spălat pe ochi. Proprietarii ar putea măcar să le semnalizeze.

Unde-s mulți e și căldură

Cum autoritățile sînt veșnic surprinse de ninsoare indiferent de luna în care fulgii de nea acoperă șoseaua, la ultima ninsoare iar am așteptat și cîte un ceas în stațiile de autobuz. Noroc că lucrul ăsta a făcut ca mijloacele de transport în

comun să se supra aglomereze, pasagerii înghesuindu-se ca niște sardine. Așa ne-am încălzit și noi după ce vremea de afară a avut grijă se ne congeleze bine.

Faptă bună de sezon

**Sîntem fericiți că Primăria
nu ne-a lăsat, ca în anii trecuți,**

să urcăm Copoul împiedicându-ne în zăpadă, ci au avut grijă să curețe trotoarele. Și a făcut lucrul acesta prompt, cu un utilaj de dezăpeziere, înainte ca zăpada să se transforme în noroi înghețat. Și nici nu a fost nevoie să vină vreo delegație de parlamentari ca să facă lucrul ăsta.

Furnicarul cocoșăților

Dacă pînă acum ceva timp știam de Internet doar din net cafe-uri, astăzi avem telefoane mai avansate decît erau toate calculatoarele din sălile respective. Curioși să vedem ce a rămas din ele, am căutat cu atenție și am descoperit că s-au pitit bine prin oraș, doar că acum nu mai sînt populare pentru discuțiile interminabile de pe mIRC, ci se adresează mai mult gamerilor de liceu, care fac economie la mîncare ca să-și plătească orele de joacă.

„O oră-i trei lei cincizeci, pentru opt ore dai zece lei.”

Îmi zice iritat bărbatul rotofei din spatele unui birou scorjit. Sînt confuz. Tonul vocii lui pare să mă a-lunge, dar oferta-i menită să te țin-tuiască cît mai mult în scaunele mari din piele ale Internet cafe-ului. Clădirea micuță, dar plină de calculatoare n-am găsit-o greu. E la cîteva sute de metri mai sus de universitate. „Să-mi dai bani fiși”, zice din nou, parcă mai nervos, operatorul care acum bate agitat cu mouse-ul în masă. Peretii de la intrare sînt plini de rafturi pe care sînt îngrămădite tot felul de cipsuri, covrigei sau ciocolată, țigări și servetele. Lîngă ușă stau, ca niște paznici zumzăitori, două frigidere burdușite cu sucuri sau energizante, dar și un expresor pentru cafea. Pare a fi un fel de buncăr dotat cu

Cafenele cu buton de restart

- doar monitoarele-s luminate, la fel și chipurile din fața lor
- după trei drumuri, operatorul deja îți învâța nickname-ul, și te striga după el

Buncărul din care izvorăște Internetul

- nu zăbovește mult în fața pozei căci cineva l-a omorît dincolo de ecran, trăgînd o înjurătură scurtă

tot ce-i trebuie unui împătimit de jocuri pe calculator și Internet.

„Băi Castor, dă-mi și mie id-ul de Facebook al blondei de la tine din clasă!”

Spune unul din puștii care nu par a avea încă buletin. Sînt șase și se cunosc între ei, căci plimbă un pachet de țigări pe la fiecare, din care-și iau cîte o țigară. După cîteva scînteii de la o brichetă aerul se încarcă brusc de miros de tutun, mingi albe de fum rostogolindu-se pînă-n toate colțurile camerei. „Ce bună-i asta! Uită-te Cap, lasă Metin-ul”, spune un băiat blond, cu cercel într-o ureche și căștile după gît, apoi trage cu sete din luleaua pe care o învîrte între degete. Cel de lîngă el lasă jocul și se întinde spre monitorul băiatului care lasă fumul să-i iasă pe nări. Își mușcă buza de jos și dă din cap. „De-aș avea profe din astea aș da și eu pe la ore mai des”, răspunde puștiul. Dar nu zăbovește prea mult în fața pozei căci cineva l-a omorît dincolo de ecran. Trage o înjurătură scurtă și se întoarce la joc.

„Să putrezăsc la pușcărie dacă

nu-i așa! Două brichete am luat și vreo patru pachete de țigări.”

Bărbatul de lîngă mine închide apoi telefonul și începe să tasteze din nou. Are în față un teanc de etichete de la țigări **Winston** pe care le ia pe rînd și, după ce apasă viguros cîte o tastă ridică degetul tacticos în aer, apoi apasă cu atenție următoarea literă și tot așa. „Nu prea vād să citesc codurile ca lumea”, se scuza omul trecut de 30 de ani vîzînd că mă uit atent la ce face. „Nu-i lumină aicea”, continuă el schimonosindu-și fața într-un zîmbet care lasă să se vadă vreo șase dinți, printre puținii care i-au mai rămas. E o veioză chiar în fața lui, la fel cum sînt la fiecare birou, și aproape o răstoarnă de cîteva ori ridicînd degetul după o apăsare pe taste, dar la biroul lui tot întuneric e. La fel de beznă-i în toată casa transformată în sală de Internet. Doar monitoarele-s luminate, la fel și chipurile din fața lor. Numai rotofeiul de la intrare-i negru de supărare, mai negru poate decît atunci cînd am venit.

Mihai ANDREI

Poate-mi găsesc un prieten pe Facebook

Din polul opus

O cană de megabiți, vă rog!

- în fiecare cafea sînt cîțiva oameni care, în loc de vreun prieten, și-au adus cu ei calculatorul

Oameni, laptopuri, cafea cu frișcă în pahare înalte. Și ca bonus, Internet wireless gratuit. Ăsta-i meniul pentru care las deoparte întunericul obscur, vijitiul ventilatoarelor și strigătele singurilor cinci gameri, toți băieți, din **VooDoo**, prea preocupati să trîntească mouse-uri pentru că n-au omorît nu știu ce monstru cu pene-n coadă.

Că tot e inima orașului, **Palasul** e cel care-mi găzduiește în continuare expediția. Pe marginile coridoarelor, în fiecare cafea în parte sînt cîțiva oameni care, în loc de vreun prieten, și-au adus cu ei laptopul. Oricum pare mult mai rentabil și mai la tot pasul decît Internet cafe-urile după care trebuie să răscolești jumătate de oraș și ale căror scaune de birou te fac să te simți ca și cum ți-ai face temele pentru acasă. Ca să evit aglomerația din mall aleg să merg la **Moo Cafe**, chiar în fața patinoarului, unde atmosfera pare mai veselă și mai liniștită, iar căzăturile patinatorilor îndulcesc gustul cafelei. „Un meniu și parola de la wireless, te rog”, îi spune **Alexandra** chelneritei care părea destul de stresată, chiar dacă localul nu clo-cotea tocmai de lume.

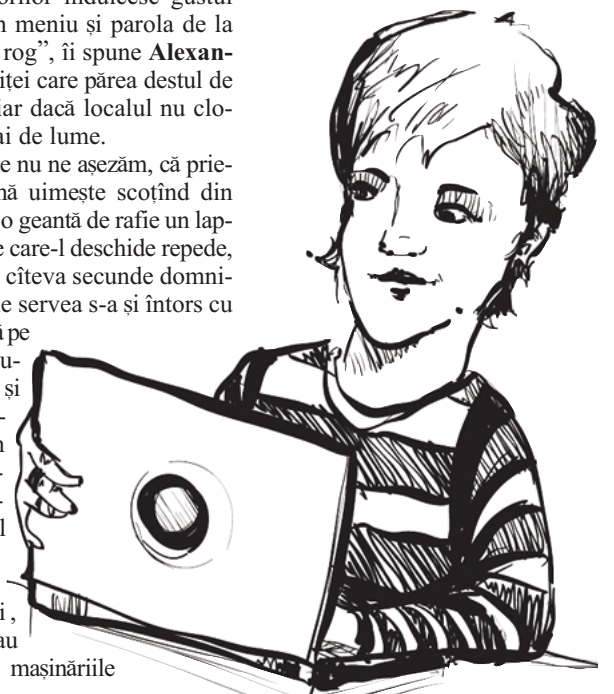
Nici bine nu ne așezăm, că prietena mea mă uimește scoțînd din poșeta ei cît o geantă de rafie un laptop micuț pe care-l deschide repede, pentru că în cîteva secunde domnișoara care ne servea s-a și întors cu parola. Parolă pe care cu siguranță o știu și ceilalți doi tineri, unul din spatele canapelei noastre și altul din colțul celălalt al încăperii, care nu-și iau ochii de pe mașinăriile

care le țineau companie.

Murmuratul care se aude din spate îmi atrage atenția să mă întorc. „Așa-i în sesiune”, îmi spune tînărul bărbos care-și avea masa în spatele nostru, cînd mă vede că-mi răsucesc capul și mă uit lung la ecranul laptopului lui plin de numere și tabele. „Poate dacă era așa greu nu mai stăteam amîndoi într-o cafea”, îi răspund zîmbind. Mă întorc la masă gîndindu-mă că, de fapt, nu-i nevoie decît de wireless pentru ca o cafea să se transforme în Internet cafe și de aceea pe sălile autentice au pus stăpînire gamerii cu pielea de pe degete tocită de la atîta butonat.

Si chiar dacă îi zic prietenei mele să închidă „laptopul ăla că și așa stă degeaba”, ea îmi răspunde că „păi profit și eu că doar nu mă costă nimic”. Și mai poți savura și o prăjitură lîngă, fără nici un risc să te îneci, pentru că prin cafenele auzi înjurături mai rar decît în sălile de internet și jocuri.

Juliana LEONTI

Toți vor să fie asasini

- se sfîșijenește puțin imediat ce apuc să observ că pe teamchat-ul său coechiperii îl înjură întruna

muri, operatorul deja îți învâța *nickname*-ul (n.r.: poreclă) și te striga după el atunci cînd ți se termina timpul. Pe majoritatea celor de aici, **Luci** nu-i știe după prenume. „Noi apucăm să vedem cum se schimbă fiecare generație care trece pe aici”, îmi spune amuzat acesta, povestindu-mi cum singurul lucru care s-a schimbat de cînd „m-au capturat ăia din Copou” sînt performanțele calculatoarelor, prețurile rămînînd la fel ca de pe vremea mea. Pînă și scaunele au rămas la fel de roase, iar obiceiul de a înjura pe oricine îndrăznește să deschidă ușa de la intrare, s-a păstrat.

La furat de fraguri

După ce dau doi lei și mă cazez pe statia 17, fac cunoștință cu **Mihai**, care se sfîșijenește puțin imediat ce apuc să observ că pe *teamchat*-ul său coechiperii îl înjură întruna. „De dimineată numai echipe de ratați frate. Cum să zică că i-am furat fragul (n.r.: numărul de adversari uciși) cînd eu sînt ăla care le face jocul la băieți”, se scuza acesta în timp ce eu dau aprobator din cap. Mă invită și pe mine să intru în **Dota**, si trec de minitestul la care mă supune **Mihai** pentru a-mi „determina nivelul”. Îmi

recomandă să-mi aleg un caracter de suport, „ca pentru începători”, pentru ca el să-și ia un asasin „și să facem treabă”. Doar că mie nu-mi place planul și dau vina pe ger cînd îmi aleg și eu tot un asasin. „Îi clar frate. Meciul ăsta-i deja pierdut”, spune acesta dezamăgit, însă nu la fel de supărat ca un băiat din cealaltă parte a sălii care strigă după operator. „Lucian, uite ce coduri are sclavul ăsta! Mi-a dat cap prin cutie, ce Counter să mai joci cu din ăștia”. După ce urmărește jucătorul suspect două minute, **Lucian** dă dreptate acușării și îi dă *ban* (n.r.: interzicerea accesului pe un anumit server) celui incriminat, după care răspunde imediat chemării unui puști care nu știe cum să intre într-un joc, amuzîndu-l pe circotașul din dreapta sa. „Vezi că trebuie să dai clic acolo pe shut down și ai intrat”.

Cît despre meciul nostru de **Dota**, **Mihai** parcă revine la viață odată ce fac și al 16-lea frag, *nickname*-ul meu inundînd ecranul monitorului. Împlinit că i-am arătat cum se joacă mă aștept ca acesta să-mi ceară sfaturi și să rămînă cu coada între picioare, însă exclamă neimpresionat că „era și normal să rupi, doar mi-ai furat toate fragurile”.

Julian BÎRZOI

„Bă, care umblă cu coduri?”

În **G3** e liniște deocamdată. „Cea mai mare gălăgie e dimineată”, după cum îmi spun doi tineri cu ghiozdane în spate în timp ce-l salută pe operator și coboară pe scările Internet cafe-ului din **Podu Roș**. Pe **Luci**, operatorul de acolo îl știu încă din liceu, cînd mai obișnuiam să chiulim de la sport și veneam împreună cu colegii să jucăm **Dota**. După trei dru-

S-a deschis robinetul cu bani

La Iași, ministrul Educației a reaprins promisiuni

● s-au pus în discuție mai multe probleme, printre care și renovarea corpurilor universităților și creșterea bursei doctoranzilor

Înfinirea de săptămîna trecută a ministrului delegat pentru învățămînt superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, Mihnea Costoiu, cu rectorii universităților ieșene de stat și cîțiva dintre reprezentanții studenților, a pus în fața mediului academic ieșean o oglindă. Conducătorii instituțiilor de învățămînt superior spun că au adus în discuție „probleme binecunoscute”, cum ar fi rambursarea înîrziată a fondurilor din Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POSDRU), sau bursele mici ale doctoranzilor. Cît despre proiectele de investiții lansate de ani buni, creditele oferite studenților pentru practică și voluntariat sau aplicarea statutului studentului, universitățile și tinerii ieșeni au primit deocamdată soluții doar pe hîrtie.

De anul acesta, conform noii structuri a **Guvernului** și a **Ministerului Educației Naționale**, coordonarea învățămîntului superior, a cercetării științifice și a dezvoltării tehnologice intră în responsabilitatea ministrului delegat **Mihnea Costoiu**. Cu vizita acestuia la **Iași** de miercură trecută, 23 ianuarie, a prilejuit explicarea, în termeni generali, a cîtorva dintre pla-

nurile ministerului pentru universități în acest an. Una dintre chestiunile despre care ministrul a ținut să le vorbească reprezentanților instituțiilor de învățămînt superior a fost finanțarea proiectelor din **POSDRU**.

Luînd în considerare înîrzierile de mai bine de un an înregistrate la achitarea cererilor de rambursare depuse de universități, ministrul a precizat că

există resurse pentru continuarea proiectelor și finalizarea acestora. „Am înțeles că pentru cererile de rambursare deja depuse, care însă încă nu s-au verificat, pentru că există o problemă a Autorității de Management în ceea ce privește verificarea numărului foarte mare de cereri, au prevăzut fonduri astfel încît, odată ce vor fi verificate și li se va da bun de plată, vor fi și achitate. Tot din fonduri structurale, ministrul spunea că e posibil să lanseze o nouă competiție pentru proiecte de cercetare, gîndită în termeni mai rezonabili, fără atît de multe proceduri și birocrație. Sperăm să se rezolve măcar cîteva aspecte, pentru că urmează să vină auditul Comisiei Europene în februarie”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rector al **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** din Iași.

Bani pentru noii doctoranzi

Una dintre problemele pe care deblocarea fondurilor structurale din partea **Uniunii Europene** le-ar rezolva ar fi cea a bursei doctorale, studenții din cel de-al treilea ciclu de învățămînt superior primind în ultimul an burse din resursele proprii ale universităților sau din împrumuturi bancare făcute de acestea. „În cazul bursei doctorale vorbim despre bursele finanțate prin POSDRU, contractate de universități pînă acum, care au problemele binecunoscute, înîrzierea rambursărilor fiind una. Unii dintre acești studenți au primit burse integrale, în funcție de cum s-a reușit utilizarea resurselor proprii sau cele provenind din împrumuturi”, a explicat prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**, rector al **Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV)** din Iași. Acesta a precizat că în urma discursului cu ministrul s-ar putea găsi o soluție pentru a crește inclusiv bursele studenților de la doctorat din anii I și al II-lea, de 734 de lei. „Pentru cei înscriși începînd cu 2011, ministrul a spus că există un fond prin care s-ar putea majora aceste burse, urmînd să se mai deschidă, în decursul lunii următoare, un cont de aplicații pentru proiecte structurale postdoctorale și doctorale. Probabil că acestea vor fi valabile pentru cei care se vor înscrie de acum înainte. Astfel, dacă vor fi aprobate aceste proiecte se poate ajunge la burse chiar de 2200 de lei, după propunerea ministrului Costoiu.”

Există însă și instituții de învățămînt superior care au reușit să achite bursele doctoranzilor la timp, integral, din resurse proprii. În cazul acestora, se mai pune doar problema majorării acestora pentru doctoranzii din primii doi ani de studiu. „S-a discu-

Studenților le sînt ascultate propunerile

tat despre proiectele care se vor lansa sau care se află în curs de desfășurare în universități. Cum proiectele de dezvoltare ale Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF) beneficiază de resurse proprii, din bugetul universității, singura chestiune pe care ne-o dorim este să nu ne fie blocate planurile de la minister în vreun fel, iar noi să le ducem la bun sfîrșit”, a declarat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**, rector al UMF.

Printre obiectivele universităților ieșene se numără și finalizarea cîtorva dintre proiectele de investiții, cele amintite în discuția cu ministrul delegat fiind legate de reabilitarea căminelor studențești. „S-a pus problema acordării de fonduri suficiente pentru terminarea lucrărilor la căminul A5 din Campusul Agronomiei sau la sediul de industrie alimentară pentru specializarea Tehnologia prelucrării produselor agricole și a altor proiecte de reabilitare a unor spații aparținînd universității”, a precizat prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**.

Totodată, membrii **UNSR** care s-au întrînit cu ministrul săptămîna trecută au amintit de proiectul de renovare a **Căminului T6**, din **Campusul „Tudor Vladimirescu”**, în cazul căruia lucrările începute în 2008 nu au mai fost încheiate. „Deocamdată, însă, s-a stabilit, în principiu, că se va reface aripa lungă a Căminului T6, dar aceasta ar fi doar o măsură rapidă, de urgență, să spunem, pentru că o decizie spre repararea totală a căminelor nu s-a putut lua încă”, a declarat **Ciprian Vasi**, președintele **Ligii Studenților de la Mecanică (LSM)** de la **Universitatea Tehnică „Gh. Asachi”**. Un alt plan de reabilitare, care poate rămîne deocamdată la stadiul de proiect, este cel al renovării **Corpului A** al **TUIAȘI**. „S-a discutat și despre situația Corpului A, unde condițiile de studiu sînt destul de proaste acum. Oricum renovarea acestuia ar ajunge la cheltuieli de peste 40 de milioane de lei, deci e mai complicat, dar va fi luată în vizor posibilitatea unui proiect în parteneriat cu Ministerul Culturii”, a declarat **Marian Petrariu**, prim-vicepreședinte al **UNSR**.

Acesta a menționat că, în urma întrînirii cu ministrul **Mihnea Costoiu**, studenții se pot aștepta la o mărire a bursei pentru celelalte două cicluri, licență și masterat. „Dumnealui ne-a comunicat că majorarea bugetului pentru Educație va influența automat și bursele studențești, așteptîndu-se la un plus de 1% față de anul trecut. De asemenea, dacă bursele doctorale vor fi trecute integral pe direcția finanțării prin POSDRU,

bani alocati bursei din fonduri bugetare vor putea fi redistribuiți, chiar către cheltuielile suplimentare ale doctoranzilor, precum deplasări la conferințe, utilități sau publicarea în reviste de specialitate”, a adăugat prim-vicepreședintele **UNSR**.

Încurajarea Statutului Studentului

Reprezentanții studenților au explicat și faptul că noul ministru delegat pentru învățămînt superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică susține aprobarea în toate universitățile a **Statutului Studentului**, cu toate deciziile acestuia. „Asta înseamnă inclusiv punctul referitor la creditele pentru voluntariat și practică în timpul facultății. UNSR va întocmi un regulament de acordare a acestor credite și îl vom propune la minister și universitățile din țară. De comun acord, vrem să reușim ca de la începutul anului viitor să funcționeze și această chestiune. Acțiunile de voluntariat vor fi recunoscute și răsplătite, fără a fi influențată programa fiecărei facultăți, acestea fiind doar adăugate celor existente deja. Va fi important pentru studenții care vor să studieze în afara țării, pentru că acolo se pune mai mult accent pe voluntariat, dar și cei care vor să se angajeze”, a explicat **Marian Petrariu**. Această inițiativă a studenților a fost încurajată de către ministrul **Mihnea Costoiu**, ea fiind văzută drept importantă pentru tinerii care vor să continue studiile la un moment dat în afara țării, dar și pentru sprijinirea încadrării pe piața muncii. „A fost o inițiativă din partea tuturor ligilor. Noi am ridicat problema pentru că avem deja în desfășurare un astfel de proiect de voluntariat și activități practice, doar că modul prin care o să le aplicăm va «afecta» toate ligile din UNSR”, a mai adăugat președintele **LSM**.

Multe dintre problemele ridicate de studenți, rectori și chiar de ministrul **Mihnea Costoiu** există în universitățile ieșene de ani buni. La întrînirea de săptămîna trecută singurul lucru care s-a spus cu certitudine este același care se aude de fiecare dată: faptul că se vor căuta în continuare soluții. Deși ministrul a părut deschis la propunerile noi ale studenților și la rezolvarea neajunsurilor din campusuri, reprezentanții instituțiilor de învățămînt superior nu vor putea să le promită tinerilor nimic pînă nu vor avea siguranța unui buget suficient de mare încît să acopere și vechile datorii și noile cheltuieli.

Anca TOMA

Ed. Carol I nr. 26, Iași
0232 267 834 / 0799 098 203
coordonator@institutfrancais-roumanie.com
www.institutfrancais-roumanie.com

Cu noi, franceza e joacă de copii!

CURSURI ȘI EXAMENE de limbă franceză 2013

- **SESIUNE INTENSIVĂ:** 14 ianuarie – 2 februarie
Înscrieri: 7-12 ianuarie
- **SESIUNE EXTENSIVĂ:** 4 februarie – 6 aprilie
Înscrieri: 7 ianuarie – 2 februarie
- **URMĂTOAREA SESIUNE DE EXAMENE DELF / DALF** (adulti și elevi) va avea loc pe 9-10 februarie
Înscrieri: pînă pe 2 februarie

NOUȚĂȚI:

- Cursuri „à la carte” prin Skype
- Franceza pentru studii universitare (Erasmus, Master 2, doctorat)
- Franceza pentru interviu de angajare

Luni: 09.00-12.00; 13.00-18.00
Marți-Vineri: 09.00-19.00
Sămbătă: 09.00-13.00

PROGRAM ÎNSCRIERI

Culmea suferinței

Oamenii caută motive să creadă că poartă, pe rînd, cea mai mare greutate din lume și fiecare se simte îndreptățit să-și strige durerea cu voce tare. Închiși, ca-ntr-o beție, în gîndul că purtăm cel mai urît blestem, nu ne mai doare capul nici de capra vecinului. Oricum a noastră e mai bolnavă.

Pe cine doare cel mai tare

● „e mai greu la noi”, îți suspină în telefon ● crede că e nebun pentru că vrea fericire ● pe ea n-a întrebat-o astăzi nimeni dac-o ustură mîinile

Numai copacii mor în picioare

● a spus că mai degrabă pleacă ținînd fruntea sus

Vasile lucrează în presă, la tipografie. Cînd mașina care numără zia-rele și le împachetează scui-pă balo-turile afară, el le ia și le stivuiește. Le așază mereu cu cotorul în afară și dacă vede vreun pachet boțit îl pu-ne deoparte ca să-l bibilească mai tîrziu. Vasile lucrează în presă, așa le spune prietenilor. De la o bucată de vreme, plusează, le spune direct că e jurnalist. A văzut că asta îi face să tacă, nu-l mai întreabă nimeni ce per-spective de viitor are, dacă nu îi e

halei în partea sîngă și a militat pen-tru ca publicațiile să fie împachetate cîte 120 de bucăți și nu 100 ca pînă acum, pentru a fi mai compacte. Pe scurt, Vasile a început să lupte pen-tru schimbarea lumii din jurul său.

Însă într-o zi, la tipografie, s-a schimbat hîrtia bună pe care se tipă-reau zia-rele cu una proastă, dar mult mai ieftină. Vasile atunci și-a umflat pieptul și și-a dat demisia. A spus că mai degrabă pleacă ținîndu-și frun-tea sus decît să se știe despre el că

Vasile este angajat în „presă”

rușine și de ce stă în chirie. A văzut că lumea îl ocolește pe stradă, cu pri- virile în pămînt și că îl mai roagă să-și dea cu părerea despre toate pro-sitiile, de la sfîrșitul lumii pînă la scum-pirea pîinii.

Și, încet-încet, Vasile a ajuns să se creadă jurnalist. A citit mai multă pre-să, și-a deschis un blog, a început să poarte maiouri și să se filmeze făcînd revista presei după ce se întorcea de la muncă. Iar la muncă a început să prindă curaj. A intrat în sindicat, a propus schimbarea locului de depo-zitare a ziarelor, din partea dreaptă a

i-a fost băgată pe gît de către con-ducere o altă hîrtie. S-a simțit cenzu-rat. Cum poate el să mai pună pa-chetele cotor la cotor cînd hîrtia e moale, se blegește și arată de parcă a călcat-o trenul? Așa că a plecat. Și, uitîndu-se la colegii lui care au ră-mas, le-a strigat disprețuitor. „Numai copacii mor în picioare”. Vasile în-să a uitat că zi de zi, noapte de noap-te, întindea copacii în pachete mici, acoperite de tuș, într-o hală uitată de lume.

Cătălin HOPULELE

Scandal în coșul de gunoi

● nimic nu-i iese, pînă cînd cineva din interior îi dă drumul înăuntru

În afară de doi gîndaci care se catără ușor spre tavan, holul e pus-tiu, nici o altă urmă de viață nu pare să mai treacă pe-acolo la acea oră. Afară doar un cîine mai face din noap-te zi, scoțînd cîte un lătrat amorfît la luna clară. Deodată se apropie, tîrîndu-și cu greu picioarele pînă la prima treaptă a scării, după ce îl trezise din somn pe portar să-i deschidă ușa de la cămin. Uitînd pînă și să-i mulțu-mească, urcă încet pînă la primul etaj. În drum într-acolo mai înjură de vreo trei ori, de cîte ori se lovește cu vîrfu-l piciorului de vîrfu-l trepte.

Pe prima o scapă ușor, fără prea multă gălăgie, dar pe ultima o scapă a-tît de tare încît reușește să scoale stu-denții din prima camera. Alarmați, aceștia ies repede să vadă ce se întîm-plă, dar cînd îl văd pe băiat mergînd cu cîte un pas clătinat, dau ușor din cap și, cu cîte o vorbă slobodă, trîntesc u-

șa în spatele lui. El însă parcă nici nu-i aude și-și continuă lungul drum spre patul său. Încearcă să nimereas-că încuietorea, dar parcă nu știe în care din ele să bage cheia, în cea de sus, jos, din dreapta. Nimic nu-i iese, pînă cînd cineva din interior îi dă dru-mul înăuntru. „Ce faci atîta gălăgie Mirele? Lumea încearcă să doarmă”, îl întreabă colegul său de cameră, pe lîngă care trece fără să-l privească și se aruncă pe prima pernă pe care o mai vede.

Adoarme ușor, dar fără să uite că mai trebuie să și viseze, altfel cum ar putea să treacă peste acea zi? Măcar gîndul că mîine ceva se poate schim-ba, că nu va mai fi la fel, poate mîine se va alătura și el celor care au reușit să-și ridice capul din marea de gu-noaie în care simțeau că se înecă.

Paul ANDRICI

Taci, Lenuță, nu plînge, Ioane!

● toți se-ncovoie de propria piatră de moară și fiecare știe s-o-mpingă cît mai anapoda

Pe Ion îl ține ceva după cap. Lenu-ța îi spune să ia o pastilă, că are ea prin baie, într-o pungă cu leacuri, o doftorie fărîmată, da' bună. El îi zice

că nu-i așa cum bodogănește ea, că du-rerea lui e de judecată, nu de scăfîrlie. Lenuța nu-nțelege și-l înjură. Pe ea n-a întrebat-o azi nimeni dac-o ustură mîinile crăpate, dacă i-a trecut vreun a-mar din cele de ieri ori dacă ograda i-a sădit în suflet altă durere. Fiîndcă Ion e singurul care-ar putea s-o-ntre-be și el are alt bai acu'.

Dacă pe Lenuța o ard buricele de-getelor uscate de clor, de vînt și de cîr-pe răpănoase, Ion îi mormăie să le frece cu unguent din acela gălbui, un-suros, cu iz de naftalină adus de el din tîrg. Și muierea îi spune-n răstimpuri că suferința ei trece de toate rîndurile de piele, se topește în mușchi și de-aco-lo roade ca o sare acră pînă la inimă, unde-i forfotește sîngele rece și-o-ntea-pă ca-n ochi. Nu înțelege bărbatul. Pe

el îl doare după cap.

Și pruncul lor plînge de golul sto-macului, mîncîndu-le-n schimb amîn-durora sănătatea.

O Lenuță, un Ion și-un copil, u-nu' cu inima coșcovită ca un trunchi de stejar mort, unu' cu gîndurile împus-cate în moalele capului, unu' cu-n hău în burtă. Unu' icnește, unu' geme. Unu' ar urla, unu' ar izbi, altu' ar mînca. Primul mai tare, al doilea mai rău, ul-timul mai mult. Muierea mai mereu, bărbatul mai rar, pruncul mai bine. Toți se-ncovoie de propria piatră de moară și fiecare știe s-o-mpingă mai anapoda decît celălalt, nu cumva să le pară unul altuia mai ușor. Și cînd dau drumul la televizor, la radio ori la poartă, să intre poștasul cu gazeta, mi-lioane de Lenuțe, de Ioni și de copii urlă, gem și icnesc. Și cea mai mare du-rere din lume e-a fiecăruia și-a tuturor deodată.

Anca TOMA

Maraton de ciudă

● nu ai nici măcar timp de invidie pentru că tu, spre deosebire de ea, deja ai murit de draci

De ce s-a făcut musca elefant?

„Mor de draci, fată!”, geme colega ta, ascunzînd o lacrimă pe sub pleoa-pă și scăpînd un tremur în voce după o spovedanie spusă într-o suflare, ca la biserică, cu tot catastihul de proble-me care au năvălit-o. Iar tu nu vezi de-cît pielea ei de pe nas care, spre deose-bire de a ta, nu se exfoliază. Are din-ții din față cam strîmbi, dar nu mai strîmbi ca ai tăi. Te gîndești că nu prea a avut greutate în viață și niciodată nu a suferit din dragoste. Cu toate că nu prea dă pe la facultate are rezultate bu-ne, o fi mai deșteaptă ca ceilalți, o fi vreo rudă cu vreun profesor...

Nu ai nici măcar timp de invidie pentru că tu, din nou spre deosebire de ea, deja ai murit de draci. Și fără de draci, cu atît mai rău. Dacă nu ești nervos înseamnă că nu se întîmplă ni-mic. Și dacă nu se întîmplă nimic în-seamnă că viața trece pe alături și timpul se irosește în zadar și îți apar și mai mulți draci. O mai ai și pe ma-ma care te sună să-ți spună că un unchi de al tău urmează să facă un tra-tament costisitor, dar nu mai costisi-tor decît cel al tatălui tău. „E mai greu la noi”, îți suspină ea în receptor înainte să-ți închidă. În tramvai, în spatele tău, o voce de bărbat înjură de mamă pentru că are o restanță, amicul său i se laudă că are două și urmează a

treia. Un fel de susținere prietenească.

Maratonul se desfășoară pe toate străzile orașului, zilnic. Cei care rămîn în urmă și își văd de viață, alții care se dau bătuti pe la jumătate de drum, iar învingătorii se bucură mîhnindu-se pentru că, oficial, sînt recunoscuți oa-menii cu cele mai grave probleme.

De ce nu se face elefantul muscă?

Daniela VORTOLOMEI

Dacă nu ești nervos înseamnă că nu se întîmplă nimic

Capcană cu două fețe

● închis în el, se crede mai problematic decît o carte de matematică

„E timpul să te calmezi pînă nu te pierzi definitiv”, își spune Șerban sorbind din cana cu cafea în două cu apă. Însă mirosul de whiskey și de reproș din mintea lui stricată sînt mai puternice decît aburii băuturii din fața lui. Sune-tul sticlei trîntite de ușă încă îi mu-tilează jumătate din simțuri. E ca o fetiță care stă lîngă o vază spartă și nu știe cum s-o lipească. Șcînteii de nerăbdare îi scilepsesc înaintea o-chilor. Nerăbdare mobilată de-o i-luzie care e doar pe retina lui, și-i zgîrie verdele proaspăt din ochi. Singur în propria-i durere, își în-celeștează dinții de gheață în aștep-tarea care îi macină trăirile. Sin-gur în propria-i cenușă crede că-i nebun pentru că vrea fericire.

Nu vrea să-și mai bea cafeaua în frig. Închis în el fără chei, se cre-de mai problematic decît o carte de matematică. Dacă ar putea și-ar face un tatuaj peste cicatricea din sufletul plin de amintiri cu gust intens de gheață. Poate timpul roa-de tot. Dar e un tot cu o marjă de e-roare. Tusește fumul care-i frige gîtul. Stă cu ochii și mîinile pe re-ceptor de o oră și refuză să-l lase de-oparte. În mintea lui e o haraba-bură care-l sugrumă. Își imaginea-ză că îi explodează confetti deasu-pra capului, că lumina se stinge și de după ușă o luminare așteaptă să fie stinsă, iar în locul ei să se aprin-dă o dorință. Dar el știe deja cum a început și cum o să se termine.

A împlinit 24 de ani, mai sunt două minute pînă la miezul nop-ții, iar tatăl lui nu i-a dat măcar un telefon.

Iuliana LEONTI

În ritmul adunărilor ad-hoc

Norodul care a însufletit Unirea

- politicienii strâng mîna oamenilor, confirmîndu-le din cap că pot să se apropie
- militarii așteaptă semnalul de pornire într-o formație de-o precizie geometrică

La fel ca acum 154 de ani, pe 24 ianuarie ieșenii și-au Lcufundat călcîiele în Piața Unirii. S-au simțit patrioți fluturînd tricolorul, bînd vin fiert sau sînd la coadă pentru mîncarea tradițională și nu au mai plecat urechea la promisiunile oamenilor politici ca altădată. Au dat mîna cu ei în spirit de unitate, însă la sfîrșitul zilei picioarele i-au purtat pe urmele militarilor cu făclii în mîna.

Hora crește ca o pîine

- cea mai săltăreacă femeie poartă în picioare opinci modernizate

„- Dă-mi un leu, am înghețat și vreau ceai...”

- N-am, nu vezi că și eu îngheț în săracie?

- Atunci dă-mi o țigară...nu fumezi? Păcat...” Îmi zice un boschetar ascuns sub un palton cu vreo două mărimi mai mare și uns de străzile Iașului. Mai poartă o căciulă care a fost cîndva roșie, iar după ce pronunță acel „păcat...”, aerul dintre mine și el, care mirosea odinioară a ouă alterate, acum aduce a spirt. Dezamăgit, acesta mă lasă, ștergîndu-se cu umeri de multime.

E nouă dimineața și în Piața Unirii sînt minus două grade Celsius. Pe lîngă grilajul ce îngrădește locurile pe unde vor călca oficialitățile s-au adunat pensionarii, iar printre căciulele lor din blană de oaie mai răsare cîte o față tînră. În

cele mai multe cazuri sînt jurnaliștii care se pregătesc de emisiile care urmează.

Roata lui Sorin Pisicu’

De pe scenă se aude o voce răgușită care salută Iașul și o prezintă pe **Laura Lavric**, iar concertul începe cu „o horă d-acea moldovenească”, strigă cîntăreata. Însă oamenii stau întepeniți cu picioarele de piața pavată, fiecare întorcînd din cînd în cînd capul spre cei din spate, acoperindu-i cu o privire pătrunzătoare, de parcă i-ar număra ca pe niște boboci. Atunci cînd frigul începe să sfredească oasele, patru femei trecute deja și de tineretea a doua încep a învîrți o horă.

Cea mai săltăreacă dintre ele poartă în picioare opinci modernizate, cu talpă și blană pe dinafară, iar sub cojoc joacă în culori o fustă ornamentată în stil auten-

tic, românesc. Interpretii de pe scenă se schimbă preluînd ștabela spiritului folcloric unul de la altul, iar cînd se anunță ieșirea lui **Petrică Mătu Stoian**, o puștoaică scundă, îmbrăcată săracios și dezordonat începe să bată din palme și să sară în sus exclamînd „Sorin Pisicu! Sorin Pisicu!” Prietena ei de alături începe să ridă obraznic, în hohote, iar aceasta cu un zîmbet timp îi răspunde: „fată, mie îmi place Sorin Pisicu!” În cele din urmă, ambele se prind în roata horii.

Cercul crește, femeia care poartă fustă națională își lasă cojocul, iar între timp, vin încononați spre Piața oficialitățile Ia-

șului. Un bărbat cam de vreo 30 de ani, îmbrăcat la patru ace, în pantofi de catifea și sacou cu nasturi aurii comentează luîndu-i în bațjocură. „Ăstia din spate sînt consilieri, uite cît de ridicol arată, huo...consilieri...niște țărani, iobagi, noi tot așa mergeam, îi luam să meargă în spatele nostru”, zice acesta mîndru amicului său din dreapta.

În piață răsună solemn cîntecele patriotice și hora deja mare își încetinește ritmul. După ce melodia se termină și se trece la partea oficială, boschetarul cu căciula cîndva roșie se clatină prin mulțime continuînd să bilbiie ameteți cele trei cuvinte „noi sîntem români”.

Daniela VORTOLOMEI

Tradiție la cazan

- mîncîncă în poală, sînd pe o treaptă rece din beton de la intrarea unui magazin

În spatele zidului de oameni de pe **Lăpușneanu** s-a așezat și tanti **Maria**, „să servească cu vecinele un pahărel de vin fiert”. E îmbrăcată cu o haină lungă din blană roșcată, iar la gît are un fular lung și lat, strîns peste bărbie. Este de cinci ani la pensie, iar de atunci vine la toate evenimentele din **Piața Unirii**. „Mai ies și eu din apartament. Bărbat n-am, copii mi-s plecați. N-am ce să fac altceva.” Rîde apoi tare, forțat, și se întoarce spre cele trei vecine ale ei, dar ele schitează doar un zîmbet și suflă forțat pe nări a sictir.

Cîteva pași mai în față, un bărbat de pînă-n patruzeci de ani se leagănă de pe un picior pe altul. Sacoșa din pînză mov pe care o ține în mînă e goală, dar la fiecare unduire a corpului aceasta se lovește de picior ca un pendul care-i amintește de ce a venit. Acașă-l așteaptă trei copii, iar cel mai mic abia a-mplinit doi ani. Vorbește grăbit, dar în șoaptă, iar înainte să spună ceva se uită dacă cei de lîngă el îi dau atenție. Suspînă apoi lung, se oprește din legănat și caută din ochi gardienii care tin coada în loc. „Parcă de copii aveam eu nevoie! Da-s ai mei. Îi cresc cum pot, cu o pomână de aici, cu una de-acolo.”

Își pleacă ochii și apoi se uită timid în dreapta, să vadă dacă privirile celor din rînd cu el îl muștră, dar nimeni nu-l mai

urmărește. S-a dat drumul la alt grup de oameni spre cazanele cu fasole și cîrnați.

O farfurie în doi

Mai sus de corturile cu bucate, aproape ghemuit, un bătrîn își mîncă pomană primită. Lui moș **Ion** îi tremură mîna în care are o bucată de colac ca o mlădiță bătută de vînt. A venit să ia o porție de fasole pentru el și „baba” tocmai din **Alexandru**. „Nu ne ajung spurcăciunile astea de bani decît de pîine cu magiun.” Dar și alea sînt pe săturate doar cînd iau pensia. E prima masă pe care o ia de ieri de la amiază, iar dintre cele cîteva linguri de fasole între care se vîd și bucăți mici de cîrnați, jumătate trebuie să ducă și acasă. „Baba”, cum îi spune moș **Ion**, nu mai poate merge. Mai iese din casă vara, dar și atunci cît să vadă parcul din spatele blocurilor. Acum nu a putut veni și ea să mîncînce.

Bătrînul mai înmoaie o bucată de colac în caserola în care și-a primit pomană. Mîncîncă în poală, stînd pe o treaptă rece din beton de la intrarea unui magazin. Fața lui e albă, palidă, iar roșeața din obraji i-a fost înlocuită de vene ce bat spre negru, gata să iasă de sub pielea subțire. Mai întinde o dată în sosul lăsat de fasole, apoi închide capacul. Își dă apoi căciula de miel din cap și-și face cruce, îngîmînd apăsător și cuvios „bogdaproste, Doamne că am mîncat și azi!”

Andrei MIHAI

Soldați, prezentați tortele!

- fanfara începe a le cînta batalioanelor să treacă Carpații, urmărită de chipuri

În prima linie a batalionului este fanfara militară. Bleumarinul costumelor se amestecă în cenușiul străzii **Lăpușneanu**, picurată ici și colo cu stropi de lumină aruncați dinspre **Muzeul Unirii**. „Uite-i, vin, vin!”, se aude o voce de copil dinspre unul din grupurile formate de-a lungul străzii. **Lupii Negri** vin, cu tortele de-un crem deschis, la fel ca îmbrăcămintea lor în culori de camuflaj, pe care este inscripționat, în dreptul inimii, „România”, iar în partea dreaptă, cu litere negre le este cusut numele. Militarii **Batalionului 151 Infanterie** din Iași, flancați de oamenii adunați să defileze alături de ei pînă la **Palatul Culturii**, așteaptă semnalul de pornire într-o formație de-o precizie geometrică.

Legămînt de două ori

De la balconul **Muzeului, Alexandru Ioan Cuza** își depune jurămîntul în fața mulțimii. „Jur că în toată domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toti și în toate!”, răsună vocea unui tînar, care toare o zi este domnitor. „Așa să-mi ajute Dumnezeu!”, iar fanfara începe a le cînta batalioanelor să treacă **Carpații**, pornind cu alaiul de torțe înspre **Piața Unirii**, urmărit de chipuri de toate vîrstele. „Vai, ce repede merg, o să îi pierdem. Stai să vezi că merg pînă acolo și se întorc”, își spun cîteva, dezlipindu-se din grup. În dreptul lor, mergînd la brat, doi bătrîni rememorează festivitățile de anul trecut. Într-un oraș cu o asemenea istorie, „e frumos că sînt așa defilări în fiecare an, e mai special”, doar și la **Iași** a fost **Unire**, nu numai la **București**. Pășesc nici prea grăbit, nici prea încet, atît cît să nu piardă din vedere tortele, deși știu că se vor opri la **Palat**. Își zic că le place ecoul fanfarei care aproape a ajuns la capătul străzii și stelele căzătoare care luminează bulevardul încă din decembrie.

De fapt, privirile tuturor au abandonat pentru un moment făcliile batalionului, pîlpîirile de culori furîndu-le ochii. Însă cei doi nu se opresc nici cînd trec prin dreptul primarului înconjurat oamenii care se poticnesc într-un paravan de blitz-uri. „Ia să vedem ce parlamentari mai sînt” și, pe rînd, plutonul se sparge, pornind din centru în toate direcțiile, ca un mușuroi călcat de bocancul unui soldat.

La **Casa Dosoftei** fanfara amuțește, iar tortele se sting pe rînd, în zumzet de mașini și sub ecoul unui microfون. Fotografia de epocă e ruptă în două și în loc se derulează filmul cotidian al unui oraș zgomotos, în mijlocul căruia oamenii sînt adunați pe străzi în numele unei sărbători. Înapoi, pe drumul unde s-a cîntat unire, izul istoric se risipește la fel ca fumul ridicat deasupra făcliiilor, lăsînd strada **Lăpușneanu** mută. Doar vocea unui copil se aprinde ca un licăr. „Tati, de ce nu e cerul albastru?” „Pentru că e înnourat”.

Cătălina DOBROVICEANU

Cu tricolorul în piept

- mulțimea se strînge ca un ciorchine în jurul personalităților politice

Oamenii care încercuiesc statuia lui **Alexandru Ioan Cuza** din **Piața Unirii** sînt asemenea unui covrig, din care doi jandarmi mușcă cu poftă încă de dimineată. „E semn de unire sau de infinit, mai ales azi. Uită-te bine acum la ei, cînd se prind în horă ai zice că-s frați de sînge”, vorbesc aceștia între ei, punînd gluma pe seama oboeslii pe care au adunat-o cu o seară înainte. Frigul care le învinețește miinile oamenilor pare să le dea putere atunci cînd flutură stegulețele – tricolor și cînd le mai vine în minte vreo frîntură de vers patriotic pe care o îngîină.

În așteptarea citirii jurămîntului domnitorului **Cuza**, un grup de doamne îmbrăcate în costum popular își caută un loc de unde să poată cuprinde cu privirea scena, în timp ce încă mai fredonează despre „Ziua dreptății/ Ziua sfînt-a libertății.” De sub cojocul gros iese timid o mînă care ține steagul și îl flutură sus. Nu sînt din **Iași** și spun că „sînt venite de departe, cu autobuzul. În fiecare an venim să ne învîrtim în Hora Unirii. Asta ne-a mai rămas pur românesc”, îmi spune cea mai scundă din ele care încă nu-și poate opri picioarele din ritmul muzicii.

Puțin mai încolo, stă cu ochii ațîțiti către scenă un grup de pensionari care a ieșit din casă să-l compare pe **Crin** de la televizor cu cel din realitate. Sînt urcați pe marginea statuii și analizează de la sînga la dreapta oame-

nii politici care urcă pe scenă. „Ponta pare mai înalt decît la televizor, da pe Antonescu nu-l văd.”

După ce se pun de acord că trebuie să fie undeva prin spatele scenei, puțini mai sînt atenți la discursurile pregătite de aceștia, dînd din mînă a deznađeje. „Am mai auzit promisiunile astea de cel puțin trei ori: la televizor, în timpul campaniei, acum și de fiecare dată”, spune c-un ton glumeț un bătrînel care poartă în piept o insiagnă cu 24 ianuarie. Ochii îi umblă iute după orice îi atrage atenția și îl atinge ușor pe umăr pe cel cu care împarte bucată de statuie cînd din multime răsare coroana de flori a lui **Miron Cozma**. „Mai înaiinte o spus că el nu stă între ciococii ăștia și merge să depună de unu’ singur.” Din păcate însă, nu reușește să treacă de jandarmi, așa că exclamă cu un aer victorios că o să le arăte miine de ce poate fi în stare.

Mulțimea se strînge ca un ciorchine în jurul oamenilor politici care trec să dea mîna cu fiecare, iar de jos se văd doar camerele de filmat care îi înconjoară. Oamenii mărturisesc că au votat „unde trebuie”, iar ei strîng mîna fiecăruia, confirmînd din cap celor care îi supraveghează că îi pot lăsa să se apropie. În drumul lor către centrul orașului, aceștia merg cu un pas domol, în contradicție cu cel al cetățenilor care aleargă să îi atingă, să îi vadă mai de aproape. Însă la intrarea în Biserica „Treierari”, se uită de orice legămînt al unirii și intră pe rînd doar „cei cu renume, noi, oamenii de rînd ne uităm de la poartă.”

Mădălina OLARIU

Nu se mai pune problema să facem ca

„Situația cu POSDRU este complicată, trebuie să recunoaștem acest lucru”

După ce noul Minister al Educației Naționale s-a lepădat de Tineret și Sport, învățământul superior și cercetarea științifică au primit, pentru prima dată în istoria învățământului românesc modern, propriul ministru delegat. Iar Mihnea Costoiu, rector al Universității Politehnice din București, crede că e bine ca educația să fie lăsată pe mîna celor care au ieșit din sistem. Pe mîna celor care sînt conectați și la lumea academică și la viața studenților. De aceea, pe 24 ianuarie, cînd a venit la Iași pentru a sărbători, împreună cu delegația oficială a Guvernului, unirea Principatelor, a ținut să se-nîlnească și cu profesorii, dar și cu studenții ieșeni. Mihnea Costoiu nu vede o universitate în care cursanții să nu-și poată evalua cadrele didactice și are încredere că Ordonanța de Urgență 92/1202 n-a făcut altceva decît să corecteze cîteva dintre nedreptățile Legii 1. O lege bună de altfel, dar aplicată prost. Care trebuie schimbată, dar nu de minister. De toți actorii de pe scena educației.

OPINIA VECHĂ: Considerați că prin prevederile Ordonanței 92/2012 sistemul de învățământ se întoarce la prevederile existente înainte de Legea 1?

MIHNEA COSTOIU: Nu se pune problema întoarcerii la prevederile de dinaintea Legii 1. Însă multe dintre acestea sînt prevederi la care am lucrat în calitate de secretar de stat la vremea respectivă și multe dintre principiile acestea le-am susținut și le susțin în continuare. Între aceste principii este și acela de clasificare a universităților. Universitățile, ca orice organisme, ca orice entități, nu sînt identice pentru că sînt diferite la nivel de conținut și de menire; au specializări diferite. Sînt universități de artă, politehnice, comprehensive, de medicină, dar care nu sînt identice nici legat de felul în care sînt organizate, chiar dacă există o lege care le guvernează. Nu poți să nu vezi și să nu accepți această realitate. Ceea ce este important de înțeles este principiul, pe care îl susțin, că o clasificare este o necesitate și doresc să menținem acest principiu în prevederile legale. Momentan avem o lege a educației care este în vigoare, există debateri multiple în învățământul superior vizavi de felul în care a fost făcută și nu cred că trebuie abandonat principiul pentru mecanismul care a stat la baza vechii clasificări. Vechea clasificare a luat

în calcul doar activitatea de cercetare, exclusiv aceasta și ea adunată discutabil pentru că nu au fost niște criterii anunțate din timp. Există anumite lacune pe care universitățile le-au semnalat și multe dintre care trebuie să recunoască că sînt de acord. Dar principiul trebuie să-l păstrăm.

O.V.: Avînd în vedere că validitatea clasificării a fost pusă la îndoială inclusiv de fostul ministru Ecaterina Andronescu cît și de cele două procese care există în acest moment...

M.C.: Există două procese, este adevărat. Unul pe care l-a deschis Universitatea din Suceava și un proces pe care l-a deschis Asociația Universităților Private din România, procese care sînt pe rolul instanțelor și asupra cărora n-aș vrea să mă pronunț pînă cînd instanțele nu-și spun punctele de vedere.

O.V.: Și nu considerați că, pe lângă problemele legate de clasificare, prin modificările aduse Legii Educației de Ordonanța 92/2012 dată în decembrie, există riscul să se remarce un regres?

M.C.: De ce?

O.V.: Fiindcă multe dintre prevederile Legii 1 au fost întoarse la forma de dinainte de 2011.

M.C.: Care dintre ele au fost întoarse?

O.V.: Păi spre exemplu Senatul poate stabili ca profesorii de peste 65

de ani să continue în universitate, rectorul poate rămîne în funcție – și candida ulterior la un nou mandat – inclusiv după vîrsta de pensionare, coordonatorii de doctorate pot îndruma mai mult de opt studenți, s-a scos abilitarea pentru obținerea titlului de profesor universitar. Se poate discuta pe articole, dar nu ar putea fi privită totuși ca un regres?

M.C.: Poți să privești din orice unghi, însă trebuie să privești realist și ținînd cont de realitățile sistemului de învățământ. Cel românesc a avut, odată cu legea 1/2011, imposibilitatea de a decide dacă anumiți oameni de valoare pot sau nu să rămînă în universități. Pe cale de consecință, cîteva mii de profesori universitari, conducători de doctorat în mare parte, au fost pensionați automat la 65 de ani, fără a exista posibilitatea din partea universităților de a interveni. Marile instituții de învățământ, și ieșene, dar nu numai, și bucurestene sau din Cluj Napoca ori Timișoara, cele patru mari centre universitare din România, au semnalat acest aspect la vremea respectivă. Faptul că și-au dorit să mențină în activitate oameni de valoare. Sînt academicieni, membrii Academiei Române, oameni de foarte bună calitate din punct de vedere profesional, cu o recunoaștere internațională, care în acest moment sînt oameni care lucrează cu contract de muncă la universitățile din străinătate sau pentru institute private ale marilor companii și care ar fi putut continua activitatea. Însă ceea ce nu a modificat Ordonanța 92 este vîrsta de pensionare. Aceasta a rămas la 65 de ani și a rămas la dispoziția Senatului dacă prelungește sau nu activitatea unui cadru didactic. Pe criteriile pe care Senatul le stabilește și dacă Senatul consideră că mai are nevoie de omul respectiv. Nu uitați că este o criză majoră de conducători de doctorat în sistemul de învățământ românesc și această modificare cred că va duce ca în multe universități un număr mare de cadre să-și activeze măcar drept conducători de doctorat.

Mai multă autonomie vine obligatoriu însoțită de mai multă responsabilitate

O.V.: Sînteți deci de acord că prin această Ordonanță s-a crescut puterea Senatului și, implicit, la un anumit nivel, autonomia universitară.

M.C.: Eu sînt adeptul autonomiei universitare, am spus-o și o repet cu foarte multă tărie. Aseară (n.r. 23 ianuarie) chiar am avut întîlniri cu asociațiile studentesti din centrul universitar din Iași, am stat pînă la 02.00 azi noapte de vorbă cu ei și pot spune că au fost discuții foarte frumoase de cinci-șase ore. Este foarte important, sînt un susținător al autonomiei, însă aceasta aduce responsabilitate, asta am solicitat și solicit cu toată forța mea explicînd conducerilor universităților, rectorilor, dar nu numai acestora ci și Senatelor universitare, această responsabilitate care le revine din ce în ce mai mare. Mai multă autonomie vine obligatoriu însoțită de mai multă responsabilitate. Trebuie să facă foarte atent judecățile de valoare, trebuie să înțeleagă foarte bine sistemul, trebuie să își proiecteze într-un interval de timp destul de mare, dar

și pe perioada scurtă activitățile și deciziile astfel încît, spre exemplu, menținerea calității de titular să fie o decizie care să aibă în vedere o evoluție a personalului universității pentru că nu poți să ții persoane la 65 de ani pînă la adînci bătrîneți în poziția de profesor fără să te gîndești la necesitatea aducerii în sistem a tinerilor. Pe de altă parte nici nu poți să arunci pe toată lumea pentru că legea te-a obligat.

O.V.: Dar asta la universitățile care au în Senat oameni cu simțul răspunderii. Dar în cîte universități credeți că există o asemenea situație? Au fost mediatizate multe cazuri de instituții de învățământ superior private în care fondatorii și oamenii cu care s-au încojurat au creat o adevărată „hegemonie”.

M.C.: Dacă vrei să privești lucrurile foarte tranșant, această hegemonie, ca să vă citez, nu pentru că aș folosi eu termenul, era și în Legea 1. De ce? Pentru că aceasta prevedea posibilitatea ca în Consiliul de Administrație să intre și oamenii de peste 65 de ani, iar reprezentanții fondatorilor conduceau de fapt și prin Legea 1 universitatea. Deci nu s-au modificat lucruri de fond. Și, pînă la Legea 1, exista posibilitatea continuării activității, dar cu contract de muncă pe perioadă determinată, posibilitate care a fost menținută și în ordonanța 92/2012. Deci nu li se dă profesorilor peste 65 de ani dreptul de a li se aproba continuarea activității pe viață ci, în fiecare an, vin în Senat să facă această analiză. Deci Senatul are în fiecare an posibilitatea să dea sau să nu dea aprobare. Vizavi de universitățile private, ele își guvernează – și e normal să se întîmple așa – singure activitatea. Și pînă acum aveau mecanisme care să facă ceea ce face Legea 1 însă sub o formă mai ascunsă.

Trebuie să gîndim o soluție de apropiere a universităților de institutele de cercetare

O.V.: Sînteți într-o poziție istorică. Este pentru prima oară cînd ministerul educației are o componentă individuală delegată învățământului superior și cercetării. Cum credeți că va afecta acest lucru cercetarea? În ultimii ani, universitățile și institutele de profil s-au plîns că aceasta ar fi prost organizată și subfinanțată?

M.C.: Nu sînt chiar primul. În mandatul 2001-2004 a mai existat un ministru delegat exclusiv pentru cercetare dar acum, pe lângă aceasta, mai subordonez și învățământul superior, după un model european. Deci nu e un model românesc inventiv, nu se poate spune că am inventat ceva, deși poate că eram mîndri să se fi întîmplat lucrul acesta. Este un model valabil în Franța, Austria, Germania sau Marea Britanie, unde există ministere separate pentru învățământul superior și cercetare. Sper să fie un lucru favorabil sistemului de învățământ. În primul rînd pentru că sînt degrevat în calitate de ministru de calitate curentă și de deciziile importante și arzătoare ale învățământului preuniversitar, vedeți ce se întîmple și se discută zilele acestea, de la clasa pregătitoare la bacalaureat și la toate situațiile complicate cu învățătorii. Nu spun că nu particip, dar nu este ex-

clusiv în sarcina mea, ci a domnului ministru, colegul meu, Remus Pricopie, și atunci sînt explicit focusat pe universități și instituții de cercetare. Sînt în acest moment într-un proces de preluare a tuturor institutelor de cercetare din alte ministere, conform ordonanței de reorganizare a Guvernului, acestea intrînd în subordinea Ministerului Educației Naționale, a departamentului de cercetare. Astfel încercăm să regîndim împreună cu universitățile, cu Academia Română, ca aceste institute să devină viabile și să poată oferi societății române mecanisme și soluții pentru ca societatea să meargă mai departe. Sînt foarte multe institute foarte bune în România, dar sînt și institute cu probleme serioase și încercăm să găsim cea mai bună formulă de guvernare a lor. Unele pot să supraviețuiască în formula aceasta, unele nu vor putea și trebuie să gîndim o soluție de apropiere a universităților de

În umbra Ecaterinei Andronescu

Mihnea Costoiu este, la momentul numirii în funcția de ministru delegat pentru învățământ superior, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, rectorul Universității Politehnice din București (UPB) și în același timp doctorand al instituției. Acesta a ocupat anterior funcția de director general administrativ la UPB din 2005, în aceeași perioadă în care rector al instituției era Ecaterina Andronescu. De altfel, Mihnea Costoiu a colaborat cu aceasta și la mandatele anterioare pe care Ecaterina Andronescu le-a avut la conducerea ministerului Educației, atît în perioada 2001-2004, cînd a fost secretar general cît și în 2009 cînd a fost secretar de stat.

În prezent, acesta este profesor asociat atît la UPB cît și la Academia de Studii Economice din București și la Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

În 2011, un clasament de azi pe mâine

ercetare științifică și dezvoltare tehnologică

institute.

O.V.: Atît institutele de cercetare cît și universitățile au suferit din toamna anului trecut din cauza suspendării plăților proiectelor finanțate prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU). Iar acum multe dintre acestea au problemele financiare foarte grave din acest motiv. Cum vedeți soluționarea acestora?

M.C.: Din nefericire, situația este una complicată și trebuie să recunoaștem acest lucru. În mandatele anterioare, fără să dau numele ministrilor, problema a fost tratată extrem de superficial. La sfîrșitul lunii iunie-iulie cînd s-a început reevaluarea pe fond a programului POS DRU în organismul intermediar de la Ministerul Educației erau peste 1.000 de cereri de rambursare neprelucrate. În mandatul doamnei ministru Ecaterina Andronescu, de cinci luni de zile, au fost prelucrate circa 25% dintre cereri, majoritatea venind din 2011. În acel an, practic, organismul intermediar nu a reușit să prelucrez nimic din cererile de rambursare ale universităților, iar în acest moment avem circa 700 de cereri și facem eforturi extraordinare să încercăm să le rezolvăm pentru a putea pune la dispoziția Autorității de Management de la Ministerul Muncii toate instrumentele pentru a face plățile către universități. Banii au fost alocați de Guvern în bugetele Ministerelor Educației și ale Muncii pentru a putea face plățile, numai că operațiunea de verificare este una foarte complicată. Aseară (n.r. 23 ianuarie), cînd m-am întîlnit cu rectorii universităților ieșene, le-am cerut sprijin astfel încît și din instituțiile de învățămînt superior să putem detașa oameni care să poată să facă verificări, fără să intrăm în conflicte de interese. Nu se pune problema ca cineva care vine din Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași sau de la Politehnică să evalueze propriile cereri de rambursare. Dar să se poată evalua cererile din celelate universități credem că este posibil și sperăm ca în perioada următoare, cu ajutorul sistemului și al colegilor din sistem, să deblocăm finanțarea. Este prioritatea mea numărul unu alături de laserul de la Măgurele.

O.V.: Ați declarat în repetate rînduri că promovați codul studenților. Care considerați că trebuie să fie rolul studenților în structura de conducere a unei unversități? Cîtă putere trebuie să aibă aceștia?

M.C.: În primul rînd, studenții trebuie să fie ascultați și apoi să fie reprezentați. Studenții trebuie să aibă reprezentanți în toate structurile decizionale ale universității. Pe cotele de reprezentare poate fi discutat, cît și asupra rolului lor. Dar obligatorie este reprezentarea, o condiție instituțională fundamentală asupra căreia nu ar trebui să existe nici un fel de discuție. În al doilea rînd, studenții trebuie să fie consultați în mod special pentru acele probleme care îi privesc în mod direct. Însă, în plus, eu cred că studenții trebuie să fie la rîndul lor activi, să-și spună punctul lor de vedere. Pentru că o atitudine pasivă în Consiliul facultății sau în Senatul universității nu le poate aduce beneficii. Cu alte cuvinte, organizațiile studențești și reprezentanții trebuie să-și exprime punctul de vedere și legat de alte probleme care

nu țin de activitatea studentească, care nu țin doar de cămine și regulamentul de burse, ci și gestiunea universității. Și nu numai, cred că ar fi util și trebuie să se întîmple să se poată ajunge, așa cum este și în străinătate, ca studenții să își exprime punctul de vedere la planurile de învățămînt și cu privire la evaluarea profesorilor. Este un lucru care nu place sistemului, recunosc, dar cred că este necesar.

O.V.: Există și acum o formă de evaluare.

M.C.: Există nu una, ci mai multe, însă sînt soluții sporadice, nu este un lucru generalizat. Există platforme educaționale, eu ca rector la Universitatea Politehnică din București (UPB) am instituționalizat deja un mecanism de evaluare a profesorilor de către studenți. Este important să existe un feedback al studenților în toate activitățile instituției de învățămînt superior. Și vizavi de managementul universității, de activitatea profesorilor, de practică, de activitatea în complexele studențești și așa mai departe.

O.V.: Și cît de decisiv să fie acest vot al studenților în ceea ce privește evaluarea cadrelor didactice?

M.C.: Am pus evaluarea studenților în evaluarea generală a profesorilor cu o cotă de 25% ceea ce eu cred că este una destul de mare. Nu pot să decidă exclusiv studenții care este pregătirea și care este capacitatea profesională a unui cadru didactic. Dar au și ei un rol. Ceea ce am propus, 25%, este o cotă foarte mare la nivelul întregii Europe.

Statutul studentului se respectă în mai puțin de jumătate dintre universitățile din România, ceea ce este foarte grav

O.V.: Conform Legii Educației rectorii erau incompatibili cu funcțiile politice. Or, ordonanța a schimbat acest lucru, aceștia fiind obligați acum să își suspende activitatea pe durata exercitării mandatului, urmînd să revină la încheierea acestuia în mediul academic. Schimbările repetate și înainte de termen în structura de conducere a unei universități nu vor cauza probleme de stabilitate?

M.C.: Nu cred, pentru că universitățile s-au dovedit a fi în acești 20 de ani instituții extrem de stabile. Există mecanisme foarte bune de coordonare. Nu cred că se produce o perturbare a activităților universităților și cred că este un plus de valoare, scuzati-mi lipsa de modestie, dar nu mă refer doar la mine, ca un rector să ajungă ministru. Este foarte important să ajungă în sistemul de conducere la nivelul național oameni care vin din sistem, care știu problemele. Ai tendința să aplici modele care îți vin din străinătate, unele foarte bune principal. Însă nu se pot aplica într-o cultură diferită, într-un mecanism instituțional diferit și atunci trebuie să înțelegi care sînt problemele universităților și care sînt reacțiile lor la aceste probleme. Uitați-vă ce s-a întîmplat cu Legea 1. Sînt foarte multe dintre măsuri principal foarte bune sau responsabile, însă modelul în care au fost aplicate și reacția universităților la aceste măsuri a fost foarte

Ministrul delegat și IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

dură pentru că oamenii nu au înțeles și au respins a priori. Mai mult, nici nu s-au găsit acele mecanisme care să-i ajute să implementeze legea, motiv pentru care statutul studentului, spre exemplu, este aplicat doar ici colo. Acesta se respectă în mai puțin de jumătate dintre universitățile de România, ceea ce este foarte grav.

O.V. Păi după același model am putea să spunem și că legea educației funcționează acum la jumătate din capacitate.

M.C.: Da. Sînt 364 de acte subsecvente care trebuiau elaborate. Legea nu poate să ceară acest lucru, este aberant.

O.V.: În acest caz, este adevărat că lucrați acum la un proiect pentru o nouă lege a educației?

M.C.: Nu lucrăm la un proiect al legii pentru că și eu și domnul ministru Pricopie am susținut și susținem în continuare că legea educației se va elabora în Parlamentul României. Noi în acest moment lucrăm ca urmare a solicitărilor venite din țară. Toate aceste propuneri noi o să le centralizăm și credem că este nevoie de o dezbatere serioasă în Parlamentul României în care să fie implicate toate forțele politice, în care să fie implicat ministerul prin răspunderile pe care le are, în care să fie implicate organizațiile studențești, syndicatele, reprezentanții părinților și foarte important, reprezentanții angajatorilor. Aceștia au un rol important care a fost neglijat în legea educației și ei trebuie să își spună punctul de vedere inclusiv cu privire la legi.

O.V.: Deci gîndiți o corelare mai bună cu piața muncii.

M.C.: Obligatoriu. Eu vin dintr-o universitate tehnică care a făcut pași foarte puternici în dorința de a se apropia de mediul economic și înțeleg foarte foarte bine „de acasă” cum se spune această necesitate. Evident, nu doar în domeniul tehnic este nevoie de această să aducem operatorii economici cît mai aproape. Este însă extrem de important să vedem ce își doresc aceștia. Există o dilemă existențială între învățămîntul superior și piața muncii, o dilemă de 100 de ani. Întotdeauna agenții economici, întreprinderile, și-au dorit oameni ieșiți din sistem care să lucreze pe tehnologiile pe care le au, la momentul respectiv, și ca, odată ieșiți din școală, aceștia să producă re-

pede și bine. Școala și-a dorit să nu specializeze extrem de îngust oamenii astfel încît, la schimbarea tehnologiilor, aceștia să se poată adapta. Această dilemă de un secol este cu atît mai dureroasă în acești ani în care schimbările tehnologice sînt într-un ritm și o dinamică extraordinară. Și atunci trebuie să încercăm să răspundem din ce în ce mai mult prin deschiderea școlii către mediul economic, mai ales în România, unde mediul economic a suferit a trecut prin perioade mai complicate.

O.V.: Și noua clasificare despre care vorbiți și în care veți integra și această legătură cu mediul academic o veți realiza după modelul U-Multirank, ierarhizarea pe care dorește Comisia Europeană dorește să o înceapă de la jumătatea lui 2013?

M.C.: Am declarat la audierea la comisiile de învățămînt ale Camerei Deputaților și Senatului că acesta este modelul. Eu cred că doar cercetarea îndusă în criteriile de clasificare a universităților este prea puțin și UE vorbește de cel puțin cinci criterii printre care cel mai important este rolul local sau regional al universității. În contextul regionalizării României este foarte important să putem aduce o plus valoare prin universități care să se adreseze acelor regiuni, acelor poli de dezvoltare. Motiv pentru care nu poți să iei în calcul exclusiv cercetarea. Eu vin din calitatea de ministru acum, din poziția de rector al UPB, care este, din punct de vedere al cercetării, prima universitate din România. Deci aș putea să spun, partizan fiind, că această clasificare este impecabilă, dar nu acesta este scopul meu. Trebuie să găsim acel model de clasificare care să se poată aplica tuturor și atunci noi gîndim în acord cu ceea ce se va întîmpla la Comisia Europeană. Nu este un proces care se va întîmpla mîine, nu se pune problema ca universitățile să mai primească ca în 2011 scrisoare și să se spună mîine dați nu știu cîte date că poimîine apare un clasament.

O.V.: La ministerul educației exista la un moment o propunere pentru a se realiza o bază de date națională care să centralizeze toate lucrările de doctorat. Dumnevoastră ce măsuri gîndiți împotriva plagiatului?

M.C.: Sînt unul dintre autorii con-

ceptului aceluia proiect. Este important însă să știți un lucru. Nu cred că este util a combate acest fenomen de la București de o echipă care să verifice într-o bază de date situația unui doctorand sau a altuia. Acest lucru trebuie făcut la nivelul fiecărei universități în parte. Responsabilitatea revine conducerilor facultăților, a școlilor doctorale, a conducătorilor de doctorat și ale comisiilor pentru că eu cred că acolo trebuie pusă problema. Și trebuie să găsim acele mecanisme prin care să corectăm și cine greșeste să își poată asuma răspunderea. Pentru că este incorect ca un doctorand de bună credință, fără să aibă regulile de citare corectă, pentru că nimeni nu explică lucrul acesta în școală, să fie exclusiv vinovat. Cred că trebuie în primul rînd să fie explicat acest mecanism, de către conducătorul de doctorat, de către școala doctorală, puse mecanismele întîi în fața doctorandului. Și dacă doctorandul sau conducătorul se dovedesc a fi răuvoitori atunci trebuie luate măsurile intrasingente. Dar întîi trebuie să explicăm oamenilor. Sînt lucruri nescrise în universități. Trebuie să facem instituțional, lucruri scrise, clare, asupra cărora să ne uităm cu toții. Știu eu în acest moment 15 modele de citare uzuale care se folosesc în diferite locuri din Europa sau din America. Fiecare universitate poate să adopte propriul sistem sau dacă este capabilă să facă un sistem propriu de acest tip. Dar toată lumea de acolo trebuie să-l știe și să-l aplice. Trebuie să ducem mecanismul pînă la capăt. Nu doar o bază de date. Aceasta ar trebui să fie un filtru care prin selecție aleatorie punînd marje de risc, normale statistic, prin care să verifici o teză sau alta. Nu poți să faci altfel. Foarte multă lume spune că „dom’le dar sînt softuri”. Sînt chiar softuri foarte bune care fac acest lucru, dar nu uitați că acestea funcționează pe baza unei verificări plecînd de la o bază de date existentă. Nu poți să faci acest lucru pentru toate tezele de doctorat din România. De aceea insist că autonomia trebuie dublată de responsabilitate. Nu putem să fim autonomi doar cînd vrem noi să decidem, iar responsabilitatea să fie la x,y,z, fie el și ministrul educației. Asta nu se poate.

Cătălin HOPULELE

Strungarul cu ureche muzicală

Instrumente călite cu dragoste și șmirghel

● nea Gicu a învățat să cînte la nai în timp ce lucra pe macara ● din familia sa, doar fiul mai mare a prins cîte ceva din meșteșugul tatălui

Pentru ca să poți cînta la un nai, fluier sau acordeon, pe lîngă o ureche muzicală, mai nevoie și de cel puțin două lucruri, de timp și de răbdare. Cel puțin așa crede Gheorghe Doacă, care din copilărie nu numai că a învățat să cînte la toate aceste instrumente ci acum, la 68 de ani, le și realizează pentru oricine îi împărtășește pasiunea pentru muzica populară. Timp de 40 de ani, de cînd a plecat din satul său natal, Costești, meșterul, cu uneltele sale de strungar, a trimis sute de fluieri și naiuri modelate din bușteni groși cît brațul în toată țara.

Într-o cămaruță în care trebuie să ai grijă pe unde calci, de frică să nu crape vreo bucată de lemn șlefuită cu mîna lui, **Gheorghe Doacă** își orînduiește zilele de după pensionare făcînd naiuri și fluieri. O măsută de lîngă pat îi servește drept atelier, iar la lumina orbitoare a unui bec agățat deasupra spațiului de lucru, îl găsesc pe bătrîn meșterind la un nou instrument. Cu o bucățică de șmirghel într-o mînă și cu fluierul în cealaltă, lus-truiește cu spor la o fată de om, modelată pe bucată de lemn. „Acesta este cam singurul moft pe care îl fac de 40 de ani. Capul acela de voievod, de dac, asta mi-o plăcut mie, ca instrumentele mele să aibă ceva mai românesc. Dacă o să mai întîlniți acest model, o să vă dați seama că este făcut de mine”, povestește bătrînul, fără să-și ia ochii de pe fluierul pe care îl făurește de două zile

Fără acordare prin unde radio

La cei 68 de ani ai săi, nea **Gică**, deși este măcinat de o boală care i-a făcut bătrînetea mai grea, nu s-a lăsat biruit și, cu ochelarii prinși pe nas, lucrează și realizează naiuri și fluieri pentru oricine i-o cere. Pentru el este o sărbătoare de fiecare dată cînd „vine cineva cu un instrument făcut de mine și-mi spune «Uite nea Gică, poți să-mi faci unul, la fel ca ăsta?»”, fără însă să uite de locurile natale în care a descoperit muzica.

Copilăria și-a trăit-o în satul **Costești**, în apropiere de **Tîrgu Frumos**, alături de o familie care, la început involuntar, i-a trezit pasiunea pentru lumea sunetelor. „Mama mea era croitoreasă și, cum lucra la mașină, n-avea cu cine să se ia, să muncească, să converseze, dar îi plăcea să cînte, era talentată cu vocea, o auzeam cîntînd de la șase ani”, spune bătrînul cu o sclipire nostalgică în ochi. Însă, copil fiind, tot ce făcea era să asculte. Asta pînă cînd „tata a cumpărat un aparat de radio, dar atunci nu aveam curent electric în sat. Așa că trebuiau cumpărate niște baterii, se încărca greu, era un Ciocîrlia, dar era singurul de pe la noi”. Și astfel a început să asculte doar muzică populară, iar mama lui îl împingea să încerce să cînte și el alături de ea, învățînd tot mai multe piese și ciulindu-și de mic urechile după sunetele mai melodioase.

„Pe urmă, cînd am mai crescut, la 14 ani, tata mi-o luat un acordeon de

la Iași, mic, cu 32 de bași, producție românească. Dar aveam un defect, îl vedeți și acum, îs stîngaci, iar un acordeon se folosește de obicei cu mîna dreaptă”, îmi explică nea **Gică**, întinzînd brațul stîng după o altă bucată de șmirghel. I-au trebuit șase luni ca să treacă peste problema sa, însă cînd degetele au început să se învețe cu jocul pe bași, tatăl său l-a dat în grija unor cîntăreți din sat ca să-l învețe mai multe. „Cinci săptămîni am stat pe capul unui bătrîn, mi-o explicat frumos «uite SI bemol, uite asta e lativa lu' cutare, asta e dominantă»”, după care, meșteșugarul a început să vadă lumea prin clape și acorduri puțin stîngace. „Pe urmă, cînd am mai crescut un pic, m-o luat băieții cu acordeonul pe la baluri, cumetrii, era o frumusetă. Ei, fiind eliberați din armată, mă păzeau, avea grijă de mine, parcă eram de-al lor. «Balta lui Bujor», așa se chema trupa, cîntam de toate pentru petreceri, băieții chiar se mai îmbrăcau în haiduci, în costume naționale, totul era ca la carte.” Meșteșugarul își amintește cu jînd de acele vremuri, pe care timp de cîțiva ani le-a lăsat închise pînă cînd a ajuns în fața altarului.

A mai interpretat la nunți și alte petreceri pînă cînd „am plecat din localitate și-n '70 m-am căsătorit. Mă lăsasem de cîntat și lucram în industrie, ca macaragiu la Metalurgică, dar de meserie eram strungar, școlit la Arad.” O vreme a stat în chirie și nici nu prea reușea să-și găsească un loc de muncă, însă necazul său nu se termina doar acolo. „Nici cu socrii nu o duceam bine, mă ocărau că n-am

una-alta, însă la fabrică se înființase un ansamblu de muzică populară și așa m-am reapucat de vechea pasiune”. Se oprește pentru o secundă ca să-și dreagă puțin vocea subțire, trasă de timp. „Mi-am cumpărat un acordeon Den Meister și m-am apucat de studiu, la o școală populară de artă. Am făcut canto popular, m-o luat Sorin care era și dirijor la corul pastoral, toate decurgeau ca în filme.” Așa s-a apucat din nou să bucure oamenii pe la nunți sau cumetrii, pînă cînd a fost văzut de cîțiva colegi de la **Metalurgie**. „M-au chemat la ansamblu, dar după un timp au început să fie puțin invidioși pe mine că eu, cum știam să cînt din voce, puteam să fac treaba mai multor oameni. Iar, la o cumetrie, care pe atunci se făcea într-un apartament cu două camere, mă plăteau numai pe mine, nu era nevoie de doi-trei oameni”.

Meșterit din greșeală

Astfel nea **Gică** a ajuns să se împartă între muncă și pasiune, dar meseria pe care o practică acum și-a descoperit-o cu adevărat după ce a fost trimis la **București** să cumpere corzi de tambal, l-a cunoscut pe viitorul său profesor de muzică, **Radu Simion**. „Mă interesa un nai, tot mă chinuiam cu unul din comerț și nu prea era acordat. Un meșter evreu de la care am luat corzile mi-a dat cartea de vizită a lui Radu și astfel am ajuns să-l întîlnesc”. Povestește bătrînul fixîndu-și ochelarii pe nas. Odată la două săptămîni, cu primul tren care mergea spre capitală, nea **Gică** a început să deslușească tainele instrumentului de suflat, pînă cînd, la un moment dat, studiul său a luat o întorsătură apropiată de meșteșugul strungăriei. „Cum lucram eu pe macara acolo sus, mai ciripeam din cînd în cînd să mai treacă timpul. Odată însă aveam de așezat o sarcină cumva sub cabină, și am pus naiul pe scaun pentru că trebuia să mă ridic și să scot capul pe geam, să văd pînă jos. Cînd am terminat treaba, din greșeală, m-am așezat la loc și aud ceva crăpîndu-se. Atît o trebuit, necaz mare, am stricat naiul”. Nea **Gică** n-a stat mult cu supărarea și a început să se gîndească ce sa facă ca să-l repare, iar cu cîteva unelte de pescuit și cu degete de strungar a găsit o soluție. „M-am apucat să tai cîteva fire de la

Fluierul lui nea Gică are căutare și peste hotare

o undiță rusească, apoi am schimbat tevilă de la mijloc care s-au crăpat. De-acuma i-am dat și bagheta jos, n-o fost simplu, le-am măsurat cu subțiru, mi-a luat ceva pînă m-am prins cum se face”, povestește bătrînul arătîndu-mi pe un instrument de lîngă el cum a reparat primul său nai.

„În final, după ce l-am reparat, mi-am zis să mai fac unul, de rezervă. Acesta mai trebuia puțin acordat așa că l-am dus la domn profesor Simion, la care zice «Da de unde îl ai?»”, povestește bătrînul simțindu-se și acum la fel de rușinat ca prima dată cînd fusese în fața dascălului. Dar își revine repede, cum a făcut-o și atunci, cînd a aflat că, de fapt, profesorul fusese impresionat de lucrare. „N-am putut să mă abțin și i-am zis că e făcut de mine, la care el s-a mirat. «Băi, tu faci așa ceva, tu ai reușit? Ascultă, de azi nu mai spera că o să ajungi mare naist, tu te-apuci de acum și faci naiuri» și mi-o cerut să-i mai fac cîteva.”

La început, nea **Gică** ascultase de cerința profesorului, dar, după o perioadă, începuse să se simtă că dascălul profita de el. „Nu prea mi-a convenit, dar mi-a plăcut de el și cînd a demisionat pentru că cei de la școală n-au vrut să-l lase să plece cu un turneu prin Canada, am plecat și eu. Nu puteam să învăț cu alt profesor”.

Ajunsesse să-l respecte atît de tare pe vechiul său mentor încît acesta îi împărtășise un secret important, pe care avea să-l modeleze în arta sa. „Radu Simion era ginerele lui Fănică Luca, un profesor și cîntăreț mare pe timpul ăla. Într-o zi, îmi dă cotele socrului său, să-i fac un nai la fel de bun, cote după care mă ghidez și astăzi”, îmi zice bătrînul ridicîndu-se cu greu din pat ca apoi să întindă mîna spre una dintre „arhivele” sale personale. A păstrat aproape de el mereu o colecție întreagă de poze atinse de negura vremurilor, schițe și planuri. Dintre ele scoate o foaie îngălbenită și puțin răvășită pe care o desface ușor. „Cînd faci un nai sau un fluier se respectă niște cote, dacă astupi două găuri, să iasă La, trei pentru RE, nu se face doar la întîmplare cum se făcea odată cu cornu de furcă înroșit în foc. Aici am dimensiunile tevilor, găurilor și, în timp, m-am abătut puțin de la ele, formîndu-mi propriile cote.”

Însă ca să faci un nai, trebuie să știi și cum să aplici aceste numere, începînd cu „dopul de plută. Se lipește jos și se pune ceară pînă ajunge la fund iar la fluieri contează găurile.”

Pentru nea **Gică**, tehnica este foarte importantă, fără de care consideră că nu poți realiza nimic. „Dacă sînt prea mari, prea mici, prea îndepărtate nu iese bine. E migăleală mare, nu dai trei găuri cu un burghiu și termini toată treaba.”

Meseria de-acasă

Din familia sa, doar fiul mai mare a prins cîte ceva din meșteșugul tatălui, și îl mai ajută din cînd în cînd să făurească instrumentele. Nea **Gică** știe însă că nu-i tocmai de trăit din asta. „E o muncă în care îți trebuie răbdare și timp. Da băietul meu e și el om la casa lui, trebuie să trăiască din ceva. După Revoluție ne-am deschis un atelier de tîmplărie aici în curte și-l mai ajutam cu una, două, dar după ce m-am îmbolnăvit l-am lăsat să se descurce”. Doar fiul cel mic nu a căpătat aceeași pasiune ca a fratelui și tatălui său, însă nea **Gică** nu-l învinuiește. „El a devenit bucătar, lucrează la local aici în Iași, dar și el face cum făceam și eu la vîrsta lui, ceea ce știam”, zice meșterul șlefuit din nou la unul din fluieri, despre care îmi spune că este unul puțin mai special. „Cavalul acesta îl fac pentru un doctor de aici din Iași, care m-o ajutat în cel mai incredibil mod posibil. Prin 2009 am avut probleme mari de sănătate și m-am internat la spital”, unde a peste un pacient care îl cunoștea pe nea **Gică** și auzise de talentul său.

„Băiatul ăsta zice deodată «doamnă doctor, știți că avem un artist pe aicea?», iar femeia mai glumea și ea «care artist, care artist, tușește vre-unu?»”. M-o descoperit pînă la urmă după ce m-a văzut în ziar și apoi n-a vrut să mai primească bani de la mine, mă ocără dacă îi întindeam palma cu bani”. Bătrînul ajunsese astfel să-și folosească talentul pentru a putea plăti din dările sale. „Plăcerea mea o fost să-i fac cadou un instrument iar ea se bucură tare mult, îmi zice «domnule, eu nu vreau nimic altceva, ce mi-ai oferit dumneata n-am primit niciodată»”.

Nea **Gică** nu regretă însă nici un moment petrecut alături de naiele și fluieri care el consideră că i-au schimbat viața. „E un trai frumos, care îmi place, și uite că după atîta timp meseria care mi-a condus viața a ajuns să mi-o și salveze”.

Paul ANDRICI

În atelierul bătrînului, naiul stă mereu la loc de cinste

La cules de lacrimi

Dincolo de dealurile comunei Plugari, aproape de granița dintre județul Botoșani și Iași, troienele de zăpadă nu s-au topit, iar casele răsfirate par că abia mai suflă de sub acoperișurile încărcate. Îți ții urechi o liniște apăsătoare, iar dacă se înfîplă să calci în satul Boroșoaia când e trecut de ora amiezii, cu greu ochii o să-ți găsească o urmă de om. Pentru locuitori, înmormintările nu au existat vreodată fără „corul bocitoarelor” sau fără femeile care pe vremuri jeluiau la căpăfiul mortului pînă ți se strîngea toată pielea de pe mîna ca după un fior. Obiceiul nu și-a înfipt rădăcinile acolo, pentru că „fetele tinere și-au căutat norocul departe de casă”, iar singurele care îl mai păstrează sînt bătrîne și fără putere.

Barul satului e un fel de primărie. E locul în care lumea se adună ca la șezătorile de pe vremuri: oamenii vin să vorbească și să afle ce s-a mai întîmplat prin sat. În jurul unei mese stau îngrămădiți bărbați încălțați cu cizme pînă la genunchi, care își țin între degete țigara și stau ațintiti cu ochii în televizorul care afișează pe pereți. Între ei se cunosc după numele mic, alăturat de numele tatălui, pe care ei îl primesc ca o poreclă. „Nu avem noi numele ăsta, Grigoriu, în sat”, răspunde răsplatit unul dintre ei. Mai

Femeile însoțeau mereu morții pe ultimul drum

În Boroșoaia, bocitoarele și-au stins cîntecul de jale

- oamenii din sat cred că soarta nu o poți schimba nici-cum
- tanti Anica spune că bocește la înmormîntări de cînd i s-a stins fiul, nora și cei cinci frați
- nimeni nu o chema, simțea că trebuie să meargă

stă două clipe și, la îndemnul femeii care toarnă băutură într-un pahar abia spălat, își aminteste și duce degetul la tîmplă. „Da, Mărioara a lui Sumanaru jaleste pe la înmormîntări. Dar uite că nu mai știu nici dacă trăiește”, spune nea Ilie, care nu pare trecut de 50 de ani. Se scuza că e un pic „pilit” și că nu mai are „memorie așa bună oricum”.

Ulitele satului sînt late cît să cuprindă o căruță și doi oameni pe lîngă ea și sînt acoperite de zăpadă înghețată, dată într-o parte de lopoțile localnicilor. Pînă la Tanti Maria, cunoscută ca Mărioara Sumănărița sau Marita, drumul e parcă îngrădit de ceata care se lasă ca o pînă pe care cu greu o poți rări. Bocitoarea stă într-o casă de la capătul satului, unde nici becurile de pe stradă nu se mai aprind și unde vîntul e mai tăios și îți pătrunde în urechi ca un vaiet prelung. Cîinii de la poarta femeii sînt niște dulăi de stîină care te simt de la distanță de cîteva case și latră lăsînd în urmă un ecou surd. „Aici nu stă nici o Maria Grigoriu, nu știu pe cine căutați”, spune un copil măruntel cu un fes vechi tras pînă peste ochi care iese doar pînă în pragul ușii zgribulind de frig.

Prin geamul fără perdele se vede o femeie uscățivă, cu o basma verde pe cap, care se mută de pe un pat pe altul în timp ce duce mîna la frunte parcă a durere. Zăvorul de la poartă și mîrîitul ciînilor mă țin la cîteva pași de copilul care îmi șoptește spășit că „bunica spune că e bătrînă și bolnavă și nu mai poate vorbi așa ca altădată. Nici din casă nu prea mai iese”. Îmi lasă poarta deschisă, în caz că totuși vreau să intru și se întoarce în casă fluierînd încet. Prin ușa puțin crăpată se vede o ramă în care sînt adunate poze vechi, alb-negru cu oameni în scierie. „Io-s bătrînă domnișoară, astea erau tineretele mele. Acuma-s și bolnavă, nu mai pot”, spune scoțînd numai jumătate de cap afară, după care închide ușa.

Altădată nelipsite de la orice în-

mormîntare din sat, acum bocitoarele se izolează de locuitorii care abia și le mai amintesc din fotografii sau din vremurile în care femeile erau tinere. La fel spune și Viorica, vînzătoarea de la magazinul satului, botezată acum 40 de ani de una dintre bocitoarele satului, pe care nu și-o mai aminteste decît vag. „Eu am fost plecată prin străinătate, dar nici cînd eram aici în sat nu mă aveam așa bine. Lumea o știe de bocitoare la înmormîntări, dar eu n-am mai auzit nimic de ea de cînd eram mică tare”, spune femeia îndesîndu-și mîinile în buzunarul gecii.

Cel din urmă plîns

Oamenii din Boroșoaia nu se tem nici de greutățile iernii și nici de alte năpaste date de Cel de Sus. Le primesc, pentru că ei cred că soarta nu o poți schimba nicicum. Dar li se zbîrlește pielea de pe brate și duc repede mîna la gură atunci cînd își amintesc de nelegiurea care le-a lăsat un gol în suflet și un loc lipsă în barul satului. „Mare păcat s-a abătut asupra noastră acum de Crăciun și de asta nici bocitoarele nu mai vor să iasă din casă”, spune lămuritor nea Ilie, în timp ce se cutremură ca după un fior simțit pe șira spinării. „Cum să mai jelescă tocmai acum cînd la două case mai încolo, o mamă abia și-o îngropat băiatul? Cu tîrnăcopu’ în cap să îi dea un nenorocit? De unde așa blestemăție?”, adaugă bărbatul ridicînd căciula din cap în semn de dispreț. Continuă spunînd că la înmormîntare a fost jale mare și nu au bocit doar femeile bătrîne, ci „toți așa plîngeam, să fi văzut cum ni se scurgeau lacrimi din ochi fără să vrem. Durere mare a mai fost.”

În ograda mică și plină de noroi intru numai după ce nea Ilie strigă și fluieră de trei ori. Apoi o lumină aprinsă în hol confirmă că tanti Anica este acasă. Femeia iese în prag doar într-un capot lung pînă la călcîie și o vestă de lînă închisă pînă la gît. Dă cu piciorul în cei doi motani de la intrare, făcîndu-și loc să iasă. Spune de la început că e femeie cumsecade și cu drag ar vorbi și ne-ar primi în casă, la căldură, dar are bărbatul bolnav. „A mai luat și un păhărel, așa ca înainte de masă. Și oricum el e mai gingaș și nu pot sta de vorbă prea mult că după aia își mai face cine știe ce idei. Eh, ce să-i facem, așa e el”, spune cu o voce domoală, uitîndu-se cu coada ochiului la geamul de unde clipește slab o lumină ca de luminare.

E mică și gîrbovită, iar fata strînsă în cute mici e roșie, pesemne că în casă arde focul. Își ține mîinile mereu în poală și vorbește încet, parcă împăcată cu propriul destin, pentru că de cînd se știe, femeia a lucrat pe lîngă casă și nici bucurii prea mari nu a avut. Spune că bocește la înmormîntări de cînd i s-a stins fiul, nora și cei cinci frați, rămînînd singura în viață, avîndu-l alături numai pe soț. „Măi

„Veniți înapoi, cu toții să ne înfîlmim Puii mamei să vorbim, inima s-o răcorim”

fato, durere mare de suflet am avut eu. Numai 30 de ani avea băiatu’ meu cînd o murit și uite că acum se fac 23 de ani de cînd e acolo, la Dumnezeu. Durerea asta o am cît trăiesc, supărarea nu iese așa ușor de la suflet”, spune bătrîna cu o voce tremurîndă, semănînd cu un plîns. Ar bocii cum știe ea mai bine, însă nu poate dintr-odată și îi e frică de ce or să zică vecinii, mai ales după ce tot satul a fost în doliu de Crăciun. „Nici glas nu prea mai am, bătrînă mai sînt... Și uite-aici așa am un junghi în spate, de supărare, de frică, Dumnezeu mă știe. Uite-așa de cînd cumătra mea o rămas fără băiat, parcă nu-mi vine a crede că la noi în sat s-o întîmplat o crimă”, și îmi arată spatele, dînd la o parte vesta de lînă care îl acoperea.

De dragul copiilor

Continuă cu o voce scăzută, aproape în șoptă, spunînd că i se frînge inima cînd vede că o femeie rămasă văduvă la 20 de ani cu mulți ani în urmă, „cînd timpurile erau mai grele”, cu șase copii mici, pierde unul dintre ei în așa fel. „Numai moarte din asta să nu fie în lume, dragă fată. Tot satul e amuțit de atunci, numai plîns auzi de la casa femeii.” Nea Ilie își dă cu mîna pe la ochi și se uită în zare, la casa cu pricina. „De tineri, oamenii în satul ăsta s-au ajutat unii cu alții la treabă și acum e așa, o supărare, scîrbă mare”, adaugă dintr-un colț cu ochii în pămînt.

Tanti Anica se uită cu luare aminte la bărbat și cu mîinile împreunate în poală îi dau lacrimile și scoate un bocet scurt și fără vlagă.

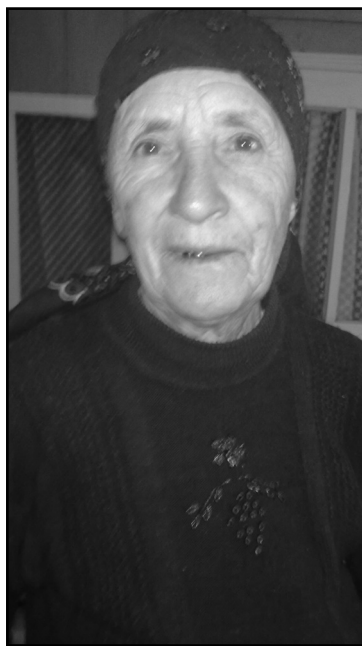
„Dragii mamei, puii mamei,
tare mi-e dor de voi
Veniți înapoi, cu toții să ne
înfîlmim

Puii mamei să vorbim, inima s-o
răcorim.

Dragu’ mamei, puii’ mamei,
tare mă doare inima”

Încheie brusc și trage aer în piept. Motanii nu mai miaună cerînd de mîncare, ci stau zbîrliți în ușa casei și boldesc ochii speriați de bocetul femeii. Bătrîna îi fugărește și adaugă că ar fi jelit mai tare, dar „tare s-ar mai supăra pe mine cumătra dacă ar auzi, nu-i mai amărâsc inima, o are amară destul.” Dacă nu ar avea 75 de ani, tanti Anica spune că ar încerca măcar pe fetele rămase în sat să le învete

obiceiul. „Numai la Maramureș cred că se mai păstrează tradițiile, că aici la noi... Fata mea e plecată la Hunedoara, și altcineva care să prindă asta de unul singur eu habar nu am.” Din tineretele ei, bocitoarea își aminteste că lumea nu o chema niciodată la înmormîntări sau priveghi, simțea doar că trebuie să meargă. Altfel i se punea nod în gît și liniște n-ar mai fi avut curînd. Încă de cînd afla că este cineva mort în sat și pînă îl conduceau la groapă, femeile se strîngeau

Tanti Anica nu-și mai duce bocetele la înmormîntări

și jeleau pierderea. „Și nu umblam după pomană, mergeam de bunăvoie. Nu conta că era iarnă sau vară, fiecare om trebuia bocit, nu doar plîns înfundat cum e acum”, spune ofînd scurt.

Se aprinde și dă să îmi mai spună ceva, dar din casă răsună numele ei prelung, scos de voce răgușită și gravă. „E semn că a stat prea mult de vorbă, gelos bărbat mai are”, îmi șoptește nea Ilie zîmbind ușor. Femeia pleacă, nu înainte de a recunoaște că avea nevoie să se elibereze jelind și că acum se simte mai împăcată. „Copilă dragă, dacă o să ții în tine toate necazurile și n-o să scoți niciodată răul prin bocet bine n-o să-ți fie. Ia aminte ce-ți zic.”

Mădălina OLARIU

Seara iluziilor americane

Ieșenii au căzut sub mirajul Hollywood-ului

● și rămînem toți ca la dentist cînd aflăm că numele ei e Eminescu și fiul ei are un salon de masaj erotic care se numește „Luceafărul”

Vineri seară, pe 25 ianuarie, în sala mică a Uzinei cu Teatru de la Teatrul Național, regizorul Ion Sapdaru le-a arătat spectatorilor fascinația Hollywood-ului prin prisma unor personaje obișnuite, care recurg la gustul amărui al imitației. Reprezentația „Hollywood Mirage” satirizează o lume care inevitabil ni se înfățișează ca una perfectă, folosindu-se de simplitatea umană, fără prea multe înflorituri artistice.

București de import

În întuneric, pe fundalul înăbușit de sunetele asurzitoare de claxoane și motoare de mașini, întrerupt mai apoi de instrumentalul grăbit al melodiei „La vie en rose”, nu se vede decît o țigară aprinsă. În restaurantul „Hollywood mirage”, unde mîncarea ți-e servită de chelneri care imită cîte o vedetă de pe covorul roșu, mesele sclipesc a vopsea proaspătă, iar o siluetă de bărbat ni se dezvăluie relaxată în fața ochilor încremenți de nerăbdare. Ca niște furnici, o mînă de oameni, fiecare cu cîte un burete în buzunar, începe apoi să mișune pe scenă, cu veselă în mînă, care pare mai degrabă luată din dulapul bunicii. Trăgîndu-se de părul care abia îi crește numai pe părți, **Titel**, patronul, împarte tipete în stînga și-n dreapta. „V-am spus că nu sînt din Vaslui. Sînt din Bîrlad”, urlă **Constanța Hariton**, blonda dirză cu voce ascuțită din fundul scenei, care o imită pe **Marlyn Monroe**. Ca-ntr-un maraton, tipetele fac turul sălii, iar noi, spectatorii, parcă ne așteptăm rîndul la cabina cu critici.

La aniversarea a doi ani de la revoluța populară din **Egipt** care a dus la îndepărtarea de la putere a liderului **Hosni Mubarak**, pe străzile orașelor **Cairo**, **Alexandria** și în portul **Suez** au izbucnit din nou proteste. Manifestațiile au început vineri, 25 ianuarie și au cauzat rănirea a aproximativ 380 de civili și 100 de jandarmi, dar și moartea a cel puțin opt, dintre care un reprezentant al forțelor de ordine.

Tînărul, cu îmbrăcămintea ca un papagal amorez, care a fost angajat să-l imite pe **Harry Potter**, dar amintește mai degrabă de ursul **Baloo**, aproape că nesocotește nervii șefului. Și nici nu bagă în seamă cicăliturile lui **Tudor Serafim**, un **Charlie Chaplin** de **București**, care stă leșinat pe scaun, și-i recomandă rînjind un **Stan**, în caz că vrea să se transforme în **Bran**.

Hitler și SPP-ul

În peisajul colorat, patru costume negre strică atmosfera cu mersul lor robotic. Ca niște bile de mercur, se împrăstie fiecare în cîte un colț și numai chelul mustăcios se așază amenințător la o masă. **Marcel Dumitrașcu**, șeful **SPP**-ului, stă așadar în fața noastră, și pare mai degrabă nervos pe noi decît pe personajele care se uită lung la capul lui. Mirajul **Hollywood**-ului cu chelnerii lui deghizați în vedete nu-i face inima să salte de încîntare, mai ales că personajul **Garcea**, pe care el l-ar putea juca cu succes, nu se află în meniul cu staturi al restaurantului. Dar vestea care le tresaltă inima mai ceva ca la un iepuraș fugărit de-un ciine e că președintele țării va veni să ia cina în această seară aici. Și, ca totul să meargă bine, fiecare angajat s-a transformat într-o filă dintr-un dosar în care trecutul îi e amintit în cuvinte.

Ca-ntr-un soi de interogatoriu aflăm că **Tudor** a fost concediat din teatru pentru că a ieșit beat pe străzile **Germaniei** îmbracat în **Hitler**, după ce nimeni în afară de cinci studenți și două fosile nu venise la prima lui reprezentație. **Harry Potter**, băiatul cu șapcă a fost dat afară de la **Filologie**, pentru că în anul doi s-a bătut cu un basarabean fiindcă acesta „susținea că există limba moldovenească.” Apoi urmează **Elvis Presley** cu bluză mulată și niște teniși roșii prăfuiți, care face o reprezentație în direct, tremurîndu-și picioarele în timp ce chinuie un microfon în luminile globului disco de desupra lui ce-i schimbă fața în diferite culori. La interviuat îi vine rîndul și **Pușei** care o interpretează pe **Madonna**. După ce **Marlyn Mon-**

„Chelneri care imită cîte o vedetă de pe covorul roșu”

roe începe să tipe la ea și privirea șefului se tulbură, fetele îl lămuresc că „nu ne înțelegem. Suntem heterosexuale”.

Eminescu cu obrăjorii roșii

Tipetele din spatele cortinei fac publicul să tresară, iar apoi să ridă în hohote. **Lilica**, garderobiera, urlă cît o ține gura că ea vrea să-l vadă pe președinte ca să-i schimbe numele de familie. Și rămînem toți ca la dentist cînd aflăm că numele ei e **Eminescu** și fiul ei are un salon de masaj erotic care se numește „Luceafărul”. Dar în loc să-i asculte cineva ofurile, e trimisă cu taxiul la **Botoșani**. În paralel, bătrîna doamna **Plopu**, mama lui **Titel**, îl sună să-l întrebe cum îl chema pe calul lui **Ștefan cel Mare** ca să cîștige 100 de euro la un concurs de la televizor.

După aceea se hotărăște că **Marlyn Monroe** de **Bîrlad** o să-l servească pe președinte cînd va veni însă fără să se comporte „ca la sezătoare la Vaslui”. Dar repetițiile sînt întrerupte de **Tudor** care, fiind deghizat în **Hitler** începe să vorbească într-o germană bilbiită ridicîndu-se pe vîrfuri și zburlindu-se la cheliosul **SPP**-ist. Însă e anesteziat rapid cu un pumn, împachetat și trimis la magazie. Acum nu le rămîne decît să o trimită pe **Marlyn** să-i ia comanda președintelui. Un puls de adrenalină o împinge înăuntru, iar după ce revine în-

cepe să povestească că „l-am întrebât ce-i mai face soția că am citit în ziare că a bătut-o măr.” **Titel** se face roșu ca un rac fiert și șeful **SPP** începe să tipe: „Vaca Domnului!” Drept pedeapsă și blonda e pusă cu botul pe labe și e trimisă și ea în magazie.

Eșec în pași de dans

Maneta care întrerupe curentul pare a fi singura soluție care să salveze situația ce-i alungă pe **SPP**-iști și-o aduc pe doamna **Plopu** în prim plan. „Titeluș, eu ți-am spus că e o idee timpită. Murăturile sînt o idee de viitor.” Sunetul telefonului sunînd îl sperie pe **Titel**, așa că răspunde **Hitler**. „Băi androidule, eu te bag în pisicii...” „Scuze, e de la **Tv Olimp**, pentru mama dumneavoastră.” Femeia cu mîinile tremurînde ia telefonul în mînă, iar versurile lui **Louis Armstrong** de pe melodia „La vie en rose” îi stîrnesc la dans pe imitatori. Dar jocul n-a fost o imitație ieftină, ci una care a mimat entuziasmul bolnav al vieții de vedetă scos în evidență prin conflictul permanent dintre personaje. Personaje a căror banalitate ambiguă te obligă să înțelegi esența unei vieți lipsite de miraje.

Iuliana LEONTI

Trecutul a scos Egiptul în stradă

● opoziția, compusă din mișcări în majoritate de sîfinga și liberale a îndemnat la manifestații în toată țara împotriva președintelui și principalei forțe din Egipt

Protestatarii, reprezentanți ai opoziției, s-au adunat în **Piața Tahrir** din **Cairo**, în care se cerea moartea lui **Mubarak** în 2011, „scandînd cîteva dintre aceleași sloganuri de acum doi ani, precum «Poporul vrea să răstoarne regimul. Aceștia au blocat unul din cele mai cirkulate poduri din Cairo, dar și stația de metrou Anwar Sadat»” (**bbc.co.uk**, sîmbătă, 26 ianuarie). De asemenea, au atacat cu pietre mai multe sedii ale guvernatoratelor egiptene (n.r.: subdiviziuni administrativ-teritoriale) și au încercat să distrugă gardul de sîrmă ghimpată care proteja palatul prezidențial din **Heliopolis**. „Opoziția, compusă din mișcări în majoritate de sîfinga și liberale a îndemnat la manifestații în toată țara împotriva președintelui Mohamed Morsi și Fratilor Musulmani, principala forță politică din Egipt”

(**mediafax.ro**, vineri, 25 ianuarie). Primul președinte civil și democratic ales, **Morsi** a rugat populația să sărbătorească „pașnic și civilizat”, însă diviziunea între egiptenii islamisti și egiptenii liberali, laici și creștini s-a accentuat în mod deosebit în ultimii doi ani, considerîndu-se că actualul președinte sprijină doar populația islamică.

Climatul tensionat din **Egipt** de vineri „se datora și așteptării verdictului în procesul a 21 de «ultrași» responsabili de moartea a 74 de persoane la sfîrșitul unui meci de fotbal din Port-Said din februarie 2012” (**mediafax.ro**, vineri, 25 ianuarie). Sentința dată ulterior, sîmbătă, a decis pedepsirea cu moartea a acuzaților, „ceea ce a provocat noi proteste stradale violente, de data aceasta din partea susținătorilor celor condamnați, care au dus la moar-

tea a 30 de persoane și vătămarea a altor 200” (**guardian.co.uk**, sîmbătă, 26 ianuarie). Asta în timp ce președintele **Morsi** convocase deja **Consiliul Apărării Naționale** pentru a găsi o soluție pentru calmarea populației în urma protestelor de vineri, iar în **Port-Said** au fost trimise trupe armate pentru a restaura liniștea. Orașele în care au avut loc revolte au fost declarate zone periculoase, „atît din cauza manifestațiilor cît și din cauza cantităților mari de gaz lacrimogen rămase în urma confruntărilor dintre protestatari și jandarmi. În Cairo, toate magazinele erau închise și orașul complet paralizat” (**washingtonpost.com**, sîmbătă, 26 ianuarie).

Cele două zile de proteste și victimele lor arată că **Egiptul** este încă marcat nu doar de o gravă criză economică, ci și de un dezechilibru de putere care scoate, pe rînd, taberele în stradă.

Anca TOMA

LENTILA DE CONTACT A LUMII

Ora-n care luptă presa

● decizia postului Prima Tv de a oferi programului spațiu în prime time este riscantă

După moda **Antenei 3** sau a celor de la **B1**, **Prima Tv** va lansa o emisiune în cadul căreia se „comentează subiectele zilei și împarte ironii fără părtinire”. Cu alte cuvinte, programele de „analiză” a presei, moderate de **Mircea Badea** sau de **Radu Banciu**, împinse la ore cît mai tîrzii din noapte tocmai pentru ca realizatorii să nu fie nevoiți să-și pună stavilă la gură, vor avea un nou rival. Se va întîmpla din data de 4 februarie, cînd tot de la ora 23.00, la fel ca deja-existentele emisiuni de revistă a presei menționate mai sus, cînd va apărea pe scena încadrată de camere de filmat și actorul **Augustin Julea**.

Deși nu a mai realizat pînă acum emisiuni de revistă a presei, acesta nu vine lipsit de experiență pe micile ecrane. Viitorul prezentator a trecut pe la „Chestiunea Zilei”, un show difuzat pe **ProTv** în urmă cu cîțiva ani, iar, din 2005, a intrat în componența echipei „Săptămîna nebună”, a canalului **Prima Tv**, colaborînd în același timp cu reviste de satiră și umor precum „Plai cu boi”, „Aspirina săracului”, „Academia Catavencu” sau „Kamikaze”.

Cu toate că **Augustin Julea** are back ground-ul necesar pentru a realiza acest gen de emisiune, decizia postului **Prima Tv** de a oferi programului spațiu în prime time este riscantă. „În gura presei” și „Lumea lui Banciu”, cele două programe de la **Antena3** respectiv **B1 TV**, sînt urmărite de mai bine de trei sute de mii de telespectatori fiecare, adică două puncte de rating. Ținînd cont de faptul că are același public țintă ca „show”-rile deja existente pe piață, acestuia îi va fi greu să se impună fără să vină cu ceva original. De aceea „Gazeta de perete”, denumirea noului show, încearcă diversificarea francizei (n.r. tipului de emisiune) prin introducerea, printre altele, și de reportaje în timpul difuzării.

Denumirea de „Gazeta de perete”, potrivit viitorului prezentator al emisiunii, vine de la „dulăpiorul fixat la intrarea în întreprinderea socialistă”, de unde printr-o ușă de sticlă închisă cu lacăt erau afișate exemple de „Așa da” sau „Așa nu”. Rămîne de văzut însă dacă la fel ca autorii gazetei de la intrarea în fabrici nu are și Augustin Julea pe cineva la partid care să-i mai sufle la ureche ce să zică.

Andrei MIHAI

Se încheie telenovela Elodia

Cum a rămas Poporul fără Televiziune

Consiliul Național al Audiovizualului a luat decizia de a retrage licența OTV-ului. Postul și-a încheiat astfel oficial emisia după o perioadă zbuciumată de viață. De la dansuri pe mese, la bătai sau propagandă politică, Dan Diaconescu a depășit adesea limitele decenței în audiovizual. Însă acest caz a pus bazele unui precedent periculos. Un precedent care ar putea lăsa loc epurărilor politice în televiziune.

Șerban PRETOR

Istoria creșterii și descreșterii imperiului

● CNA-ul are șansa să-și asume cu adevărat suveranitatea profesională asupra acestei autorități mediatice

Degradarea calității bombardamentului mediatc la care este supus poporul român a început mult înainte de apariția OTV-ului. Responsabilul, sau vinovatul principal, este o televiziune adinc intrată în conștiința românilor, ca lider necontestat al preferințelor acestora. **Pro TV**-ul a avut o contribuție decisivă la transformarea majorității românilor într-o masă de manevră amorfă, lipsită de dispoziția de a face un minim efort pentru a asimila un act de informare, cultural sau artistic, posesoare a unor gusturi derizorii, apetente instinctuale și preferințe morbide. Încununarea acestei actiuni a fost oferirea pe tavă a acestei mase unei clase politice hulpave, umată, după îndeplinirea acestei misiuni de către maurul protevist, de renunțarea peridă a implicării în actualitatea politică.

Odată calea deschisă, s-a nivelat drumul actualilor jucători, care au amplificat pînă la paroxism mizeria și manipulara. În acest context, apariția OTV-ului putea fi oarecum așteptată, acest post răspunzînd nevoilor celor mai abrutizați exponenți ai maselor populare. Alunecarea sa pe terenul politicii a venit în întîmpinarea aspirațiilor acestor creiere imaculate.

Reacțiile publice imediate după suspendarea emisiei postului au fost mult mai slabe decît ne așteptam. Dacă facem legătura cu scăderea cifrelor de audiență din ultima perioadă (post **Elodia**) faptul apare destul de explicabil. Jude-

cînd optimist, am putea spera într-o deșeptare a publicului, sătul de mizeria în care era din ce în ce mai înglodat și bucuros că a fost ajutat să se mai limpezească puțin. Faptul că motivul oficial ține de neplata amenzilor, aduce cu arestarea și condamnarea lui **Al Capone** pentru evaziune fiscală, ilustrînd o dată în plus precaritatea sistemului legislativ românesc și disponibilitatea sa de a proteja infractorii.

În acest context, entuziasmul unanim al CNA-ului de a face ordine și curățenie nu trebuie apreciat la dimensiuni exagerate, dar poate fi considerat ca un început benefic pentru o mare operațiune de asanare a audiovizualului românesc.

Nu insist asupra ipotezei răzbumării politice, ea este intens și exhaustiv prezentată de cei implicați. Ipoteza va fi amplificată dacă CNA-ul se va opri aici și nu va continua operațiunea de care aminteam înainte și pentru care există material de lucru îndestulător. Din această perspectivă cred că s-ar putea vorbi mai degrabă de un precedent benefic, decît de unul primejdios. Posibilitățile de a fi invocat nu pot fi limitate, dar singură responsabilitatea membrilor **Consiliului** va fi în măsură să dea răspunsul. În condițiile blocării ordonanței de urgență care îi anihila funcția sancționatorie, CNA-ul are șansa să-și asume cu adevărat suveranitatea profesională asupra acestei autorități mediatice vicioase și nelimitate care ne bîntuie din ce în ce mai pustiitor; dacă o ratează și

● nu există libertate de exprimare în afara responsabilității și a statului de drept ● relațiile dintre CNA și OTV s-au tensionat de multă vreme ● Capatos, Cancan, Wowbiz sînt trase din iscusința lui de a crea personaje bizare

de data aceasta, topirea sa în mediul vîscos al altor autorități nu va mai fi în măsură să stîrnească mirări și proteste.

Ar mai putea fi luată în considerare și o a treia ipoteză, mult mai mioritică, cu trimiteri la atitudini ce tîn mai mult de persoane decît de instituții, în care nerespectarea unor promisiuni, amenințările și șantajele își au partea lor agitată de istorie. Relațiile dintre CNA și OTV s-au tensionat de multă vreme (ne amintim că postul a mai fost suspendat o dată, în 2002, tot sub guvernarea PSD), creșterea numărului de amenzi aplicate fiind o confirmare. Este evident, pentru orice observator avizat, că intrarea în insolvență a societății unuia dintre cei mai bogați oameni din mass-media nu este decît tot o manevră de sustragere de la rigorile legii.

Pe aceeași linie se înscrie și cererea OTV, aprobată de unul dintre triștii exponenți ai justiției române (repede au mai ajuns absolvenții de la **Spiru Haret** în poziții cheie ale vieții publice), pentru a obține statutul de „consumator captiv” în relația cu „furnizorul de servicii” din domeniul autorizării și reglementării în audiovizual. În decizia Tribunalului București scrie că „avînd în vedere prevederile art. 3 pct. 32 din **Legea 85/2006** (legea insolvenței n.a.), potrivit căruia prin consumator captiv se înțelege consumatorul care, din considerente tehnice, economice sau de reglementare, nu poate alege furnizorul, Tribunalul va constata că debitorul are această calitate pe durata valabilității licenței menționate”, cu alte cuvinte el este la discreția CNA.

carea legii dar au, în intenție, și un rol „educativ”: ai greșit, te-am pedepsit, te-a durut, altă dată nu mai faci. Doar că OTV n-a simțit „durerea” nici chiar atunci cînd, după ce a contestat amenziile în justiție, acestea au rămas definitive. OTV a ales o durere în cot uneia în cont – demonstrînd astfel cît de puțină valoare acordă ordinii legale. Statului de drept, ca să folosim vorbe mari.

Pentru vina de a minimaliza pînă la ridicol importanta legii și a transmite către publicul său această atitudine trebuia să fie închis OTV-ul. Nu este rezonabil să te aștepti să te protejeze libertățile oferite de o lege ale cărei rigori alegi, de bună voie, să le ignori. Nu există libertate de exprimare în afără responsabilității și a statului de drept.

Aceasta este „morală” pe care ar trebui s-o desprindem din cazul OTV. Și **Dan Diaconescu**, și publicul OTV, și cei care îl contestă. Dar mai presus ar fi trebuit să înțeleagă aceasta și cei care, nu cu mult timp în urmă, au adoptat cu entuziasm amendamentul care prevede că orice contestare în instanță a unei sancțiuni dată de CNA suspendă executarea pînă la decizia definitivă. O atare modificare legislativă îi dă, de fapt, cîștig de cauză lui **Dan Diaconescu** și ne aduce pe noi, ca societate, mai aproape de modelul OTV.

Dan Diaconescu a sfidat prea mult timp deciziile consiliului

Potrivit aceleiași legi, la art. 38, se prevede că „orice furnizor de servicii – electricitate, gaze naturale, apă, servicii telefonice sau altele asemenea – nu are dreptul, în perioada de observație și în perioada de reorganizare, să schimbe, să refuze ori să întrerupă temporar un astfel de serviciu către debitor sau către averea debitorului, în cazul în care acesta are calitatea de consumator captiv”, cu alte cuvinte CNA-ul nu ar mai avea dreptul să-i suspende licența. Asta a fost prea mult pentru orgoliul membrilor

Consiliului, rezultînd unanimitatea care transcende divergențele de opinii politice.

Urmează cu siguranță o perioadă agitată pînă la clarificarea situației, rolul decisiv revenind din nou justiției, pusă în fața sansei de a-si demonstra independența de politic, dar și de tentații mult mai palpabile. Să păstrăm speranța că nu va fi vorba de o decizie „în coadă de pește”, care să lase fiecărei părți impresia că a cîștigat și din care singurul și marele perdant să rămîna tot publicul.

Ana-Maria CAIA

O zi din viața lui Dan Diaconescu în Direct

● Marius Tucă însuși, fostul rege al talk-show-ului românesc, a încercat să-și relanseze emisiunea cu cazul Elodia

În 2004 l-am întîlnit pe **DD** în studioul lui de pe **Magheru**. **Elodia** încă nu dispăruse și domnul **Dan** părea destul de odihnit, prin comparație cu cel din zilele noastre. **România** toată era mai odihnită, pentru că se culca mai devreme și se uita mai puțin la televizor noaptea. Și nu e o metaforă, ci un fapt susținut de cifre.

Eram producător la emisiunea „Gheorghe” (**Antena 1**) și în intervalul nostru orar, 23.30-00.30, totalul de telespectatori era tare amărît. Pentru acel public lucra atunci și **DD**, dar fără nici o șansă să se ridice ca audiență măcar pînă la glezna unei televiziuni generaliste. Îl vizitam să-i iau un interviu, făceam o ediție specială la „Gheorghe” despre **Caracal** și caracaleni.

„Garsoniera” OTV era de fapt un apartament mare, cu o sală în chip de studio bun la toate în care tocmai intrase **Gigi Becali** să tîna un monolog în fața camerei. Se războia cu unii, așa, singur singurel.

Mirosea a țigară, mobila era veche și sărăcăcioasă, echipamentele tehnice vai de ele. Dar **DD**, pipernicit, rîzînd mînzeste cu mîna la gură, aștepta să se urce pe valul cel mare care urma să schimbe televiziunea din **România**.

Am vorbit atunci despre **Caracal**, adolescența lui, hîrjonelile de băiețandri cu **Tucă** din vremea cînd locuia în orașul natal și alte asemenea prostioare. Nici nu prea aveai ce să-l întreb pe **DD**. Îl obsedau banii necesari pentru a menține în viață OTV și dorința de a fi propriul lui stăpîn. Imaginați-vă, era o epocă în care în **România** mogulii nu erau moguli, **Becali** nu putea apărea la televiziunile mari cînd voia el, iar **Diaconescu** n-avea elicopter.

Au mai trecut vreo trei ani de la întîlnirea mea cu domnul **Dan** pînă cînd **Elodia** a început să ne bîntuie pe toți, mai întîi din studioul OTV, apoi din toate celelalte studiouri. În plin mare succes al cazului dispărutei, **Marius Tucă** însuși, fostul rege al talk-show-ului românesc, a încercat să-și relanseze emisiunea cu acest caz. Ia bătaie la audiențe de la prietenul lui din copilărie și se retrage înfrînt dintr-o arenă care se schimbase esențial.

Magda Ciumac, **Tolea**, **Naomi**, clarvăzători și hipnotizatori, oameni obișnuiți și trăsniți au început să umple decorul minuscul al lui **DD**. Toți erau plămădiți de el, în jurul **Elodiei**, care din realitate devenise o ficțiune barocă. La 3 dimineăta, telespectatori disperati (uneori în număr de cîteva zeci de mii) dădeau mesaje: „Domnu Dan spuneti-ne adevărul despre Elodia că mîine avem serviciu”. Dar domnul **Dan** era necrutător și neobosit.

DD n-a inventat roata. În **Suedia** există o emisiune care se ocupa cu discuții în jurul dispariției și găsirii unui personaj fictiv, pe nume **Marika**. În **America**, realitatea amestecată cu ficțiune pînă la stadiul în care personajele tale ajuns să trăiască și în viața reală după scenariu, se numește *reality show*. Ce a făcut el a fost să adapteze formulele, să le autohtonizeze.

Capatos, **Cancan**, **Wowbiz** sînt trase din seva lui, din iscusința de a crea personaje bizare, incredibile. Televiziunile de știri s-au dezbatat de orice inhibiții în orice privință, după același model. Talk-show-urile s-au lungit, au ajuns să se întindă peste grile cît e ziuica de lungă, în spiritul flencărelui de la OTV.

DD, încet, încet a ieșit din joc. Gălăgia politică n-a fost atît de amuzantă cît să tîna publicul la televizor, dar a fost atît de convingătoare cît să îl trimită la vot. Acum el are un partid politic născut de o televiziune. Va supraviețuii oare copilul fără mamă? Își va găsi mame adoptive? Va dormi **DD**, în sfîrșit, noaptea?

Ioana AVĂDANI

O chestiune de priorități

● postul trebuia închis pentru că făcea rău libertății de exprimare

Nu mă bucur că OTV a rămas fără licență de emisie. Nu sînt dintre aceia care consideră că „statul” trebuie să reglementeze prostul gust sau bunele moravuri și să de-manelizeze societatea. Sau măcar nu prin lege și prin autoritățile sale.

Cred că momentul în care o televiziune își pierde licența este un moment trist pentru orice societate democratică și ar trebui să constituie un semnal de alarmă. Retragerea licenței este cea mai severă sancțiune prevăzută de legea română și pe bună dreptate. A „omorî” un radiodifuzor este un act extrem, o limitare dureroasă a libertății de exprimare, principiu întemeietor pentru orice societate democratică.

Cred că publicul OTV-ului are exact aceleași drepturi de consum mediatc precum cei care privesc **BBC** sau **Discovery**: să decidă singuri, acasă la ei,

George GURESCU este redactor la „Televiziunea Română”

Andrei UDIȘTEANU este reporter la „DIGI 24”

Ionuț FANTAZIU este redactor la cotidianul „Evenimentul zilei”

Andreea ARCHIP este reporter la „Televiziunea Română”

Hai-hui la kilometrul 0

Cu mintea amorțită

● de prin liceu n-am mai fost înjurat ca la ușa cortului, de un străin

„Sînt în 32, mai am o singură stație și ajung”, am răspuns, cu vocea înghețată, la telefon. După ceva timp de haiducit aiurea prin Ferentari, am găsit stația RATB de care aveam nevoie; reușisem cu brio să sar peste o băltoacă, am depășit elegant două bătrîne și am prins din fugă tramvaiul, fără să mai alunec pe pojghita lucioasă de pe trotuar. Nici n-apucasem să termin acea propoziție, că deodată, din fața mea, cineva mă face „rus împuțit!”.

Cam pe la 40 de ani, blondă, cu niște cercei rotunzi și mari cît gaura covrigului la un leu, începe să-mi spună că i-am cotropit țara, i-am furat tot ce avea mai de preț și că o să îmi „mute direcția”. Mă sperie, mă duc la o altă ușa a tramvaiului, dar ea își continuă discursul și înjurăturile la adresa mea și a rușilor mei. Din spatele tramvaiului, deja se aude „ce i-a făcut, măi, lui asta?” și mă întreb, la rîndu-mi, cu ce am deranjat-o. Se pare că nu-i place cînd cineva vorbește, la telefon, lîngă ea, dar de la amenințările cu tăiatul gîtului și pînă la a mă face rus nenorocit, e cale lungă.

Și așa mi-am dat seama că, uneori, am nevoie de astfel de „ciupituri” în viață, pentru a nu îngheța în rutina, care se instalează fără să-ți dai seama. M-am speriat, că-s fricos de felul meu, dar să știți că m-a scos din amorțeală. La urma urmei, de prin liceu n-am mai fost înjurat ca la ușa cortului, de un străin. Nu am nevoie de călătorii spirituale în India sau plimbări prin pădure, pentru a mă descotorosi de urmele obiceiurilor zilnice.

Duminică am descoperit, într-un cartier, una dintre puținele sifonării care mai există în oraș. Cu 50 de bani, am băut un sifon, care mi-a trezit stomacul mai rapid decît o jumătate de lămîie înghițită cu ochii închiși.

Prăjiturile sînt mai bune dacă le mănînci într-o cofetărie de cartier, puse pe aceleași farfurii ciopite și cu dungă albastră, vechi de 20 de ani. Iar dacă tot vreti să simțiți pulsul unui oraș, nu dați banii prin barurile din centrul orașului, mergeți în piață, la oră de vîrf și încercați să vă alegeți singur cadoții din sacii negustorului. Să vedeți atunci cît puls există!

Rutina nu e talpa iadului, orice ar spune specialiștii în ale trăitului sănătos, doar că trebuie să fim atenți să nu ne tocim prea mult simțurile. Cînd v-ați săturat de viață, luați o gură de sifon, o palmă de la mamă și căutați bucuriile mici, de altădată. Sînt mai frumoase și mai ieftine. Iar pentru 20 de bani în plus, vă pune și concentrat de căpsuni, la sifon.

George GURESCU

Anchetă asupra unui fapt divers

● față-n față cu știrea semnată de ea, femeia a explicat, aproape plîngînd, că totul fusese în mintea ei

Nimeni nu-și mai aduce aminte cînd anume, în ce minut, oră sau secundă, a fost depășită granița deloc subtilă dintre ficțiune și adevăr. Și cum a luat amploare totul. Ce se cunoaște acum e că în mica redacție a unui ziar local din **Maramureș**, o jurnalistă a anilor '90, presată de timp, își imagina inimaginabilul.

Pe hîrtia din mașina de scris se înșiră, rînd cu rînd, știrea că, la morga locală, paznicul de noapte s-a îndrăgostit de o tînără moartă. Rigoarea și concizia o obligau astfel pe tînăra jurnalistă să explice scandalosul eveniment fără metafore sau explicații plastice, detaliind prin vorbele unui medic de gardă – numit și dispărut subit – că paznicul, mînat de o bolnavă singurătate, a violat moarta. Și că, minune!, aceasta s-a trezit astfel din morți! Nimic mai mult, fără detalii, bun de tipar, publicat, caz închis.

Și-apoi iată-l, la o distanță de vreun an–doi de la apariția știrii, pe curajosul corespondent al unei prestigioase publicații spaniole gonind cu un tren românesc, prin gările și haltele patriei, căutînd sursa incredibilei știri. Însoțit de un ziarist bucureștean și o traducătoare din spaniolă, curiosul corespondent occidental fusese trimis să găsească detaliile șocantului caz petrecut undeva, într-un orașel din **România**.

Nu era încă era **Internetului**, dar lumea a fost mereu mai mică decît lasă distanțele de pe hartă să se vadă. Astfel, **Madridul** aflase de caz după ce, fără a mai verifica în detaliu, un redactor al unei agenții de presă de la **București**, presat și el de timp, a tradus știrea din **Maramureș** în mai multe limbi, inclusiv în spaniolă. Iar acum publicația la care lucra corespondentul îi ceruse să detalieze povestea.

Editorial, tura de noapte

La muncă în pădurile daneze

● în fiecare dimineață primea o întrebare cu răspuns obligatoriu

Românii dau **Spania** pentru țările nordice, unde se cîștigă peste 1.200 de euro pe lună. Un tînăr din **Iasi** povestește cum e în **Danemarca**, din ce trăiește, ce se mîncă și cît sînt chiriile.

În **România**, **Andrei Cazacu**, un tînăr ieșean de 24 de ani, a lucrat ca agent de vînzări. A schimbat cîteva firme și avea ceva experiență. Pentru că făcea ca baxurile de ulei de măsline și roțile de cașcaval să zboare de la depozite către magazine precum stolurile de rîndunele, patronul nu s-ar fi lepădat de el. "Cîștigam foarte puțin, 1.000 – 1.200 de lei", pune degetul pe rană **Andrei**.

A dat cîteva click-uri pe net, s-a sfătuit cu niște amici, și-a încheiat socotelile cu firma de distribuție și după cîteva săptămîni s-a urcat în avionul spre **Danemarca** pentru un post de muncitor în silvicultură.

Ceașescu bate știrile de la ora 5.00

„La interviul din România m-au întrebat ce știu să fac. Ne-am consultat și s-a înclinat balanța pentru că aveam permis de conducere de profesioniști”, își amintește tînărul cum a ajuns să stăpînească în pădurile din **Danemarca** un **Ponsse Caribou**, un monstru cu opt roți care se putea înhăma la un transport de 12 tone. Locul de muncă era prin pădurile din apropierea orașelului **Hoven**. Tăia, încărcă și descărca copaci. Apoi, la scurt timp, lua drumul din urmă și planta puiet în loc. „Am pus vreo 10.000 într-un an de zile”, spune tînărul.

În chirie stă tot undeva în pădure, lîngă o altă familie de danezi. Îl costă în jur de 120 de euro o casă cu living, cu

dormitor, baie și bucătărie mari. Cum-părăturile le face o dată pe săptămînă. „Aici e un pic diferit de ceea ce găsești la noi. N-ai să vezi cîmați și mezeluri în galantare. La ei totul e în vid și proporționat”, spune **Andrei**.

Luni bune, în fiecare dimineață de muncă, după salut, patronul îi pune o întrebare cu răspuns obligatoriu: „Ai tot ce-ți trebuie acasă?” Conversațiile erau în engleză, pentru că toți danezii vorbesc limba lui **Shakespeare**. Prin ziarele daneze mai scăpau știri despre românii care au făcut grozăvii. „Cînd mai era cîte un caz din asta dezbătut pe la știri spuneam cu jumatate de gură că-s român. Dar ei au fost tot timpul drăguți, erau zîmbitori și-mi dădeau imediat replica: «Aaa, Ceaușescu!». Nu judecă oamenii la grămadă”, mai povestește ieșeanul.

Cașcaval și brînză, prima din România

La ora 6.20 fix, e drepti. Munca la pădure l-a învățat disciplina de armată. În zece minute e pregătît. La fără cinci minute îi dă cheie **Opel**-ului generație 192, cu 300.000 de kilometri la bord. Pornește spre serviciu. În drum, face și o oprire. „Iau cafeaua în fiecare dimineață de la o benzinărie. Mă cunosc bine cu vînzătoarele, glumim, mă simt ca și cum aș merge la magazinele din cartier, de acasă”, spune **Andrei**. Cînd ajunge la serviciu, adapă cu ulei hidraulic orăntania cu opt roți și pornește la treabă prin pădurile danezilor.

Patronul îl apreciază că face treabă repede și bine, dacă „umbli cu fofirlica, te simte imediat”. În **Iasi**, a luat primă de sărbători o roată de cașcaval și un baton de brînză de burduf, în **Danemarca** au fost luni cînd a cîștigat și 2.000 de euro.

Ionuț FANTAZIU

Literele, negre pe alb erau probă că ideea prinsese pojghita

În **Maramureș**, însă, la redacția ziarului local, însuși redactorul șef s-a arătat contrariat că o astfel de poveste prinsese spațiu în paginile micii, dar, altfel, respectabilei sale publicații. El, unul, om conectat la mai toate evenimentele notabile petrecute în urbe, nu auzise nicodată ca un astfel de păcat să se fi petrecut acolo. Iar de minunea învierii, nici nu mai încăpea vorbă. I-a asigurat pe vizitatori că trebuie să fie o confuzie.

Și totuși, acolo, în fața lui, era ziarul. Erau literele, negre pe alb, probă că ideea prinsese pojghita materială, prinsese forma realității și rămăsese, undeva, măcar prin rafturile unei biblioteci municipale.

Pe semnatura știrii au găsit-o la ea acasă. O ființă plîpîndă, sperioasă, care se reprofilase, se pare, dezbrăcînd haina presei scrise. Față-n față cu știrea semnată de ea, femeia a explicat, aproape plîngînd, că totul fusese în mintea ei. Că inspirația îi venise, se pare, după ce citise o scurtă rubrică de fapt divers istoric, dintr-o revistă de limba maghiară, care

publicase un caz de necrofilie petrecut în urmă cu cîteva secole în **Valladolid, Spania**.

Povestea se încheia astfel circular, perfect, sferic, întorcîndu-l în **Spania** pe corespondentul spaniol, aflat în pragul unei crize de nervi și cu bugetul deplasării împărțit prin cîrciumile locale. Ajuns acasă, omul nu a mai publicat nimic.

Fonfleul de presă avea astfel toate șansele să rămînă doar un subiect de fapt divers îndosariat prin arhivele presei locale. Asta dacă nu l-ar fi frîmîntat, în tot timpul ăsta, pe un alt spaniol.

În 2002, regizorul **Pedro Almodovar**, lansa filmul „Habla con ella” („Vorbește cu ea”). Pelicula – ce prezintă povestile unor bărbați îndrăgostiți de femei aflate în comă, și despre care **Almodovar** a menționat nu o dată că este „după un caz real petrecut la o morgă, în România” – a luat Oscar-ul. În 2003, a fost premiată pentru cel mai bun scenariu original.

Andrei UDIȘTEANU

Bucureștean fără cauză

Nebuni după lucruri

● obiectele au fost iubite cîndva, în ele s-a investit, au născut amintiri

În casa veche, cu o gaură mare în podea, s-au adunat sute de oameni. Au venit cu sacosele pline cu nimicuri, agonisite, plătite cu bani economisiți, primite în dar. Le-au așezat pe tarabe și au pomit cu sacoșa goală să vadă dacă găsește ceva în schimb. La bazarul cu lucruri gratis s-au adus de la cărți la zacuscă, de la haine la fiare de călcat, tot ce umplea debaraua degeaba. Obiecte care au fost iubite cîndva, în care s-a investit, care au născut amintiri. Iar acum obiectele primesc o nouă viață. E șansa lor să-i bucure și pe alții.

La bazarul ăsta au venit și cei care n-au avut nimic de dat, să-și aleagă ceva. Au luat doar lucrurile de care aveau nevoie sau care le-au plăcut foarte mult. Nu s-au lăcomit, nici dacă toate erau gratis, nu s-au urcat pe rafturi să arunce cu bormașini pentru toată lumea, nici nu au strîns cîte zece pachete de zahăr. Sînt încă puțini în comunitatea care nu cumpără în draci și orice, dar poate de la ei învăță și alții.

M-am mutat. În patru ani de cînd mă dau bucureșteancă, am agonisit cinci saci cu haine, un troler și trei sacose. Și nu mi-a păsă că am lăsat restul în urmă. Acum am un bal-

con mare pentru care o să cumpăr flori la primăvară, o draperie frumoasă, unde îmi voi bea cafeaua și voi privi spre blocul din față. Mă simt ca într-un duplex. Am o cameră mare unde pot să dansez și unde, dacă vin trei prieteni în vizită, nu mă simt ca în metrou, la o oră de vîrf. Am metro-ul la doi pași, magazine cum ies din bloc cu tot ce-mi trebuie și deasupra, niște vecini gălăgioși care habar n-au că nu mă deranjează deloc, ci doar mă fac să nu mă mai simt singură. Îmi place cînd sînt puși la punct de mama lor, mă distrează cînd topăie.

La pas, am descoperit un nou **București** în **Titan**, cică cel mai tînăr cartier din **Capitală** sau printre cele mai tinere. Cele mai multe blocuri au fost construite acolo prin 1965, iar zona era îngrădită de bălării.

Acum are un parc frumos unde mi-am promis că voi alerga la primăvară, nu din calea cîinilor fără stăpîn care locuiesc cu plăcere într-un cartier nou, ci doar de dragul sportului. Și mi-am promis și că o să cumpăr doar ce am nevoie. Pentru că lucrurile nu sînt gratis degeaba.

Andreea ARCHIP

SENIORI
EDITORI:

opinia veche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN,
Oana BALAN,
Alina BĂISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Livi IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVI

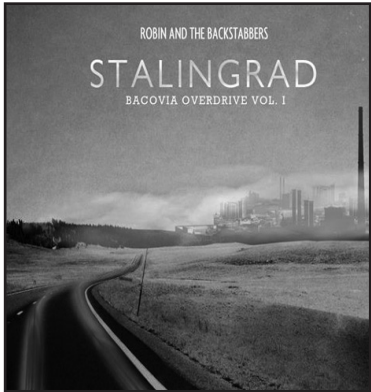
Dintr-o mie de CD-uri

Glonțul de la capătul sforii

- lirismul e amestecat cu moartea, frica și violența

Băieților de la **Robin and the Backstabbers** le-a luat mai bine de un an pentru a-și aduna toate piesele, scoase inițial ca single-uri, cîntate în concerte și între timp devenite hit-uri, și să le reunească sub forma unui album. Așa a apărut „Bacovia Overdrive Vol. 1 Stalingrad”, o compilație de 15 ecouri, eterogene și mai enigmatice. C-un *intro* ce vestește mai degrabă pornirea în luptă a unui grup de bărbați, pe bătaii ritualice de tobe, și nu a unui material indie pop-rock. Ardoarea li se pierde în „Sat După Sat”, ceea ce nu e neapărat un minus, pentru că intensitatea din vocea lui **Robin** scade, „Bate-un ceas în altar/ Latră timpun zadar”. Ca o extravaganță boemă, „Bacovia Overdrive” se perindă săltăreată pe ciupituri de chitară și accentuează răguseala din glasul solistului cu o dezlănțuire în apropierea finalului, ca un zbugum. Așa i se face puțin loc „Iguanei Făcătoare de Minuni”, care doar cu trei sau patru note de pian și fără un refren sau o explicație răscolește: „Să vindem tot/ Rușinea face minuni”. Și în ciuda haosului presărat puțin câte puțin peste fiecare piesă, îi dai dreptate solistului cînd mai articulează aspru câte-un vers, notat ca pe-un petec de hîrtie murdă: „Undeva în cap mi s-a stins o lumină” din „Vinătoarea Regală”.

Nu trebuie neglijate nici „Natașa” sau „Marele Zgomot”, melodii pe care îmbinările corzilor de chitară par să facă noduri de sîrmă ghimpată în jurul rădăcinilor rock ale trupei. Cînd se ivește „SPNZRTR”, un fior ce-ți încovoaie șira spinării și-ți dă senzația de frică, e confirmarea că **Robin and the Backstabbers** nici aici n-au uitat să amestece moartea, frica sau violența cu

Robin and the Backstabbers – „Bacovia Overdrive” (2012)

lirismul unor „fantomе de sub paturi/ Nu înțelegeți? Îmi trebuie gloante, nu sfaturi”. Probabil cea mai cunoscută de pe întregul album e „Soare Cu Dintii”, pentru că e singura pe care dintre toate se și poate dansa, cu zdrăngăneli de chitară pe fundal și încredintarea că „Se lasă noaptea în fotografii/ Dar noi aruncăm cu zaruri noi”.

Robin and the Backstabbers sînt niște ciudați. Niște tipi anapoda care plac tocmai pentru că sînt altfel, iar la asta se pricepe cel mai bine. De foarte puține ori mecanic, iar acolo unde e cazul vina nu cade asupra lor, ci pică asupra artificilor instrumentale. Cam așa ar fi arătat o formație indie pop rock dacă **Bacovia** și contemporanul său, **Virgil Mazilescu**, s-ar fi apucat de zgîndărit instrumente muzicale și le-ar fi lăsat în pace pe cele de scris.

Mădălina MORARU

„Rockul românesc începe să-și recapete în sfîrșit vopsea”
www.blog.carturesti.ro

De dragul diversității, citește o carte

Maladiile adevărului

- bolnave, murdare și reci, obsesiile personajelor sînt ca o ploaie de imagini macabre

Probabil cel mai riscant lucru pe care-l poate face un cititor în ceea ce-l privește pe **Michel Houellebecq** este să citească, înainte de orice alt titlu, „Particulele elementare”. Un roman cu două fete și cu milioane de clone ale acestora, un roman care sperie, un roman pe care scriitorul îl dedică, cu un sarcasm deloc indulcit, omului. O „specie chinută, contradictorie, individualistă și belicoasă”, omul lui **Houellebecq** e scris într-un cod genetic încilcit prin statornicirea lui într-o formă veche.

„Regatul pierdut”, prima parte a cărții, e dedicată unui declin sufleteș și unui total. Genialul **Djerzinski** și nevroticul **Bruno Clément**, fii ai unei mame furate de boemul epocii hippie, cresc, fiecare, în câte-o vitregie proprie. Însingurarea primului crește ca o floare de mucegai în casa bunicii, violența și obsesiile sexuale ale celuiilalt se încheagă în frigul internatelor prin care hălăduiește.

Trecînd prin „Momente ciudate”, următorul segment al romanului, personajele capătă aura unor pretexte pentru studiu. Cititorul ajunge subiect, **Michel** și **Bruno** sînt doar instrumentele de predare a unor idei despre metafizica suferinței, a morții și a indiferenței. Geniul ajunge microbiolog și învață să rescrie ființa umană din temelii, **Bruno** leșină în brațele plăcerii fizice și se lasă consumat de ea ca de-un scop unic, final. Oamenii din jurul lor iubesc, se schim-

Editura Polirom
348 pagini, 2012
17.95 lei

bă, societatea ajunge una a spectacolului și-ntr-un final singura reprezentatie la care pot privi, pe care-o pot asculta ca pe-un zgomot de fond perpetuu, este moartea.

Clădită din amintiri și lecturi de jurnal, „Particulele elementare” e o carte odioasă fiindcă spune adevăruri. Bolnave, murdare și reci, obsesiile și decepțiile personajelor, precum și soluțiile științei la întinericul din ele sînt ca o ploaie de imagini macabre, de trupuri descompuse și suflete măcinate de evoluție sau, dimpotrivă, de stagnare. O ploaie care stropește chipul cititorului în cuvinte fruste, sălbaticе, indiferente, la fel ca **Michel** și **Bruno**. „În societățile contemporane, o viață trece obligatoriu prin una sau mai multe perioade de criză, de puternică autocontestare personală”, spune **Djerzinski**. **Houellebecq** face din aceste perioade singurele lucruri care mai amînă sfîrșitul.

Anca TOMA

cele. Pe parcursul peliculei însă, mesajul se încilcește de atîtea ori în subînțelesuri, încît distruge orice fel de viziune filozofică sau semnificație profundă.

Poate dacă la un moment dat barca lor de salvare s-ar fi izbit de cea a naufragiaților din „Lifeboat” un alt film despre supraviețuitori abandonati în mijlocul oceanului, iar **Willi** ar fi făcut schimb de locuri cu **Pi**, filmul nu ar mai fi fost atît de inutil încilcit. Un german viclean, disperat să supraviețuiască pe aceeași șalupa cu un tigrу bengalez înfometat. Poate pe viitor.

Paul ANDRICI

„Life of Pi” (2012)
Regia: Ang Lee
Gen: dramă

Stop cadru

De la „Free Willy” (n.r. „Eliberați-l pe Willy”) pînă la recentul „War Horse” (n.r. „Calul de război”), filmele cu cîte un animal sălbatic, văzut de adulți ca fiind o fiară care acționează din instinct, au folost extensiv o tehnică de manipulare sentimentală a spectatorilor. Asta pentru că de fiecare dată era adus în scenă un băiat neînțeles care lea-

Șalupa sufletelor înnodate

- felina bengaleză și adolescentul învață să se respecte unul pe altul și să supraviețuiască împreună

ga o prietenie cu ființa. Și chiar dacă „Life of Pi” urmărește această premiză, pelicula schimbă puțin formula.

Filmul spune povestea lui **Piscine Patel**, pe scurt **Pi**, un băiat indian care pînă la 16 ani a copilărit alături de familie, crescînd animalele de la grădina zoologică a tatălui său. Dar cînd afacerea nu pare să mai dea roade, aceștia se hotărăsc să se imbarce alături de viață pe un vas de transport cu destinația **Canada** și să vîndă necuvîntătoarele. De-a lungul voiajului sînt prinși într-o furtună în care vaporul se scufundă, scăpînd într-o barcă de salvare numai o zebra, un urangutan, o hienă, tigrul **Richard Parker** și **Pi**. Nu durează însă mult pînă cînd singurii naufragiați sînt felina bengaleză și adolescentul indian,

forțați să învețe să se respecte unul pe altul și să supraviețuiască împreună.

Mai întîi trebuie date la o parte lăudele, spunînd că filmul este probabil unul din cele mai creative și stimulante vizual din ultima perioadă. O mare parte a peliculei este compusă din scene în care pe fundal este doar oceanul întins și cerul albastru, dar realizatorii au reușit cumva să se folosească de acestea pentru a crea un cadru pe cît de înspăimîntător, pe atît de mirific. „Viața lui Pi” are însă cîteva probleme cu modul în care încearcă să-și transmită mesajul, pe care ți-l amintește cu fiecare ocazie. Acesta trebuia să fie unul creativ, care să te pună pe gînduri în legătură de existența unei forțe superioare care ne veghează tot timpul și în toate

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Evenimentul anului pentru tine a fost pomană organizată de **Primărie** pe **24 ianuarie**. Îți place regimul ăsta, la mai multe.

TAUR: Ai colegi de geaba, se duc la ore, dar cînd îi întrebi ceva habar n-au ce se întîmplă. Va trebui să te sacrifici și să mergi tu la facultate.

GEMENI: Deși ai plecat cu **Erasmus**, horoscopul tot aici îl citești. Nici noi nu te-am uitat, așa că în sesiune vei lua numai note mari. Și vei agăta un marocan.

RAC: Te deranjează că vezi peste tot numai oameni care învață, în timp ce tu nu faci nimic. Poate un tratament cu **HerbaLife** te-ar mai motiva.

LEU: Te-ai săturat să te sune colegii și să te întrebe ce proiecte aveți și cînd sînt programate examenele. Le-ai editat tuturor intrările în agendă în „Nu răspunde”.

FECIOARĂ: Este momentul tău să te răzbuni pe toți colegii care ți-au făcut viața amară în facultate. O cutie de laxative și le-ai stricat tuturor sesiunea.

BALANȚĂ: Vrei o masină a timpului, să te duci în anii '70. Te-ai săturat de oameni care își cumpără telefoane de 1000 de lei ca să se uite la poze cu pisici.

SCORPION: Te-ai săturat de frig, așa că ai luat o combinație dubioasă de pastile, ai întins un șezlong pe acoperișul căminului și ai ieșit la bronzat.

SĂGETĂTOR: Vrei un cățel, nu contează că stai la cămin cu încă cinci handralăi și muriti toți de foame, măcar să aibă cine speria colindătorii.

CAPRICORN: Prea multe filme, prea puțin timp să le vezi pe toate. De săptămîna viitoare vrei să intri în anii '80. A, și mai ai și examene.

VĂRSĂTOR: Toți colegii de la facultate sînt răi cu tine și nu prea înțelegi de ce. Încearcă un experiment, nu te mai îmbrăca precum **Lady Gaga**.

PEȘTI: Nu mai ai chef de oameni, vrei să te închizi în casă și să nu mai răspunzi pe **Mess** sau la telefon, timp în care golești orice sticlă prinzi.

Evenimentul săptămînii

PREMIERĂ

Spectacolul „Un toast cu Diavolul”, în regia lui **Cristian Pascariu** se va juca miercuri, 30 ianuarie, ora 20.00 în **Cafeneaua Maideyi**.

Prețul unui bilet costă 15 lei, iar rezervările se pot face la numărul 0749382554.

Scor la pauză

Fotbalul ca o molimă

- ultimul bolnav din Liga 1 care a ales insolvența ca pe un ultim medicament este Gloria Bistrița

Aparent nici fotbalul nu este un univers steril, ferit de bolile economice ale lumii din afară, care de obicei bîntuie cîte o firmă sau un datornic rămas de cîteva luni bune cu buzunarele goale. Prima echipă care a ieșit în față și a recunoscut că suferă de boală grea a fost **Rapidul**, și a deschis prima procedură de insolvență a unei echipe românești în 2012. Astfel, clubul din **Giulești**, după cum scrie în regulamentul UEFA, nu mai poate participa în vreo cupă europeană timp de doi ani, vreme în care va trebui să găsească diferite metode și acțiuni prin care să salveze echipa. Asta nu înseamnă că jucătorii nu vor putea participa la meciurile din interiorul țării, cu restul grupărilor din **Liga 1**.

Rapidul, însă, nu a rămas singurul club lăsat în cîrje, după el urmează să intre în aceeași oală și **Universitatea Cluj**. Datoriile strînse de aceasta ajung undeva la suma de 30 de milioane de lei, cu aproximativ șase milioane mai mult decît giulestenii, dar, în mod bizar, cererea lor de intrare în insolvență a fost respinsă de **Tribunalul Comercial Cluj**. Instanța care s-a ocupat de acest caz și-a motivat decizia prin faptul că nu toti acționarii clubului au fost de acord cu această soluție. Dacă au lipsit de la ședinte sau pur și simplu s-au speriat de încasările cu minus ale echipei, asta rămîne de văzut, însă, cu astfel de datorii, nu va mai dura mult pînă cînd și **U Cluj** nu va mai avea șansa să joace cu cluburile de peste hotare.

Fată de ceilalți, ultimul bolnav din **Liga 1** care a ales insolvența ca pe un ultim remediu, **Gloria Bistrița**, se va afla de acum pînă cînd își va rezolva datoriile sub controlul unui administrator juridic. Astfel, instituția **SC Consult Management UV IPURL** va observa clubul pînă cînd acesta va putea să-și plătească datoriile de trei milioane de euro.

În viitorul apropiat, nu se știe cum va arăta fotbalul românesc, dar deja se vorbește despre o posibilă ligă în care, pe lîngă numărul de jucători, echipele românești să poarte și-un „Insolvență” scris pe tricou.

Paul ANDRICI

Concert încins de folclor

La horă cu lumina stinsă

● celor doi dansatori li se alătură Ruby, care vrea să audă gălăgie ● graiul și ritmul moldovenesc mișcă ca un păpușar iscusit ieșenii

Odată cu Mica Unire, sărbătorită joia trecută, Primăria Iașului a organizat un concert pe esplanada Palatului Culturii, în care a încercat să se dea bine pe lângă toate sufletele. Pe cele tinere, dar și pe cele de rocker mai cu tradiție, pentru ca la final să-i facă să dea mîna într-o horă al cărei start a fost dat de către Zdob și Zdub. Încălzirea pentru cei care au venit fără bere de acasă a fost făcută de către Ruby și Iris, care au încercat împreună cu cei veniți, să alunge gerul înapoi la Polul Nord.

Parcă te-ai plimba prin **Disneyland** în drumul de pe **Stefan** spre **Palat**, cu toate luminițele aprinse deasupra capetelor noastre. La capătul lor se aud niște instrumente muzicale care stăpinesc notele, și din care se distinge o melodie de muzică populară. Din păcate nu durează destul cît să se formeze o horă, căci pe scenă apare cineva pe nume **Alexo**, care ne transmite că „te-aș lua la mine acasă”. Însă nu știu dacă ar avea loc pentru toți, deoarece esplanada seamănă tot mai mult cu un loc de pelerinaj. Oameni de toate vîrstele se adună și așteaptă entuziasmați precum niște melci în ploaie să se întîmple ceva. Printre ei este și un tătîc cu o fețiță după gît, pe care o prinde de mîini și se apucă să topăie dintr-o parte în alta ca un irlandez fericit.

După ce **Alexo** ne demonstrează că mai știe încă o piesă, apar în prim plan

doi băieți cu niște mișcări ciudate de dans, dînd din șolduri asemenea unor șeherezade indiene, iar moderatorul evenimentului ne anunță că „e timpul să stingem lumina”. Cît mă uit în urmă pe „Stefan” să văd dacă încă mai e luminat, celor doi dansatori li se alătură **Ruby**, care vrea să audă gălăgie. Însă singurii care-i răspund invitației sînt niște tineri care închină deja primele doze goale de bere în zăpada înghețată. Cu aceeași încîntare în voce, artista mai lansează o provocare, și, vrînd să se „încâlzească puțin”, trece la **Gangnam Style**, în timp ce trei jandarmi refugiați într-o dubă se amuză încercînd să reproducă mișcărilor de pe scenă.

Și dacă tot ne-am mai pus sîngele în mișcare, artista exclamă cu puterea unui star rock „faceți gălăgie!, unde-s palmele? Hai toată lumea palmele sus!”, însă palmele tuturor stau cumînți la

căldură în buzunare, iar printre singurii care se îndură să-i facă pe plac sînt doi bărbați mai rotofei, îmbrăcați cu gece roșii de la **E.ON**, care învîrt printre degete cîte o sticlă de tărie. Unul dintre ei dă să pice jos ca un lemn, însă noroc că prietenul său îl prinde la timp. „Gicuță, ți-am zis că te iau la băutură. Acu stai așa, că asta care cîntă o zis că are o surpriză”. Deodată, la chemarea lui **Ruby**, pe scenă apare **Fresh Kid** care prin melodia sa ține să transmită și un mesaj pentru tineri: „n-ai școală e nasol!”.

Rockul alb și pufos

După ce se stinge de tot lumina, o parte dintre tineri încep să scoată mîinile în aer, în semn de respect pentru **Iris**, veniți pentru a doua oară în **Iași** în formula nouă, cu **Toni Seicărescu** în locul lui **Cristi Minculescu**. Chiar și așa, nimeni nu pare deranjat, fanii dînd din cap încă de pe la primele melodii mai domoale, în care trupa își gîdîlă instrumentele. După ce se acomodează un pic, aceștia devin imediat mai serioși, trezindu-ne dintr-un „Somn bizar”, cu „O mie de întrebări”, și pierduți pe „Corabia cu pînze”, alături de care nu ne vom îndrepta către casă decît cu „Totul sau nimic”.

Puțin mai la stînga de mine, un tînăr demonstrează că și cînilor le place muzica rock, tînînd în lesă un pui de husky, alb și pufos din cap pînă-n coadă, ca un urs polar. Acesta se mișcă prin jur ștregărește, și latră la fiecare acord de chitară precum un critic dur. Nu-i e frică de colții gerului, și nici de petardele pe care la aruncă cîțiva țigani din apropiere, ca să „adauge efecte” și să mai uite de frig. Pentru că temperatura de

Solistul trupei „Zdob și Zdub” pînă la urmă a rămas doar în tricou

afară a mai scăzut, trei bărbați au abandonat concertul și s-au ascuns într-un tramvai uitat pe șine. Nu li se disting fetele ci doar țigările pe care din cînd în cînd parcă le tîrîie pentru cîteva pufuri rapide, pentru a se îndesa în scaune.

Moldovenii la tricou

După ce rockerii interpretează „Love of my life” aud și pri-mii nemulțumiți, care au venit probabil special doar pentru **Zdob și Zdub**. „Pe bune frate, la fiecare concert Iris ăstia strică tot. M-am săturat de ei”. Însă, spre bucuria acestora, trupa de rock încheie cu o plecăciune în fața publicului, și fac loc formației moldovene care pornește hore stîngace odată cu „Ciocîrlia”. Cea mai mare dintre ele se formează în mijloc, în care vreo douăzeci de perechi de picioare încearcă să se adapteze

de la melodia anterioară la „Țigani și OZN-ul”.

Încurajați și de către solistul care își aruncă geaca pe scenă, tot mai mulți se alătură horei din centru, ori formează altele. Într-o altă parte a multimii, doi asiatici, probabil tată și fiu, ambii îmbrăcați elegant, la costum, cravată și pantofi, privesc curios cum graiul și ritmul moldovenesc mișcă ca un păpușar iscusit ieșenii care pînă acum cîteva minute se astupaseră singuri în gece, fulare sau căciuli. Și pentru un plus de motivație, liderul **Zdob și Zdub** parcă intră într-o frenezie și rămîne îmbrăcat la tricou, interpretînd „Moldovenii s-au născut”, care pentru seara asta au redenumit-o în „Românii s-au născut”. Nu știu cîți au înțeles mesajul, însă cu toții știu că nu au nevoie de o **Unire** pentru a-i numi pe cei de peste Prut frați.

Ilulian BÎRZOI

Localul Troian

Ciocolata dintre examene

● se pot consuma băuturi alcoolice, de la bere pînă la Frnâcușă de Cotnari și șampanie Dom Perignon

Iarna, cafeneaua **Deja Vue** își împodobește terasa c-o cascadă de beculete, care sînt observate cu ușurință atunci cînd traversezi peste drum de **Parcul Copou**, imediat după **Queen’s**. Înăuntru, iluminarea discretă a celor două încăperi despărțite printr-un șir de canapele e numai bună pentru vremea de-afară, după ce îți obișnuiești privirea cu albul bulevardului înzăpezit.

În continuarea barului, în capăt, două colțare sînt încăpătoare pentru grupurile de studenți care împartășesc ponturile despre cum să înveți în sesiune. Doar că muzica *chillout* aruncată din difuzoarele amplasate chiar deasupra canapelelor îi determină să vorbească mai tare atunci cînd rememorează cîte examene au de trecut. Și atunci cînd vrei să plătești ciocolata caldă cu frișcă la opt lei, trebuie să te ridici în picioare pentru a fi zărit de chelnerul din celălalt capăt al barului. Asta dacă te-ai așezat pe ultima canapea, din partea dreaptă,

a cărei culoare aduce cu caramelul din bomboana de ciocolată primită odată cu-n *espresso* mic cu lapte, la cinci lei.

În meniu găsești cu ușurință ceaiul de fructe, imediat după pagina care anunță sortimente de cafea și înainte de cea cu *milkshake*-uri la zece lei. Pentru 250 de ml, fie că preferi ceai negru sau verde plătești șase lei. Găsești și internet *wireless* dacă vrei să afli cum arată petalele de sofrănas din infuzia „Blood Orange”. Fumatul este permis în toată cafeneaua și se pot consuma băuturi alcoolice, de la bere pînă la **Frâncușă de Cotnari** și șampanie **Dom Perignon**. Pofticioșii de dulce pot comanda înghețată, iar de pe lista cu crăntănele pot alege alune. *Fresh*-urile din fructe sînt preparate din portocale, grapefruit, ananas, mere, pepene galben sau piersici.

Doar prin fereastra mare de la intrare mai ghicești cîte un trecător, geamurile din spatele colțarelor fiind acoperite cu draperii roșii. Așa poți să mai tragi de timp, avînd scuza că orele au trecut pe nesimțite, și nici n-ai observat că deja a început să ningă.

Cătălina DOBROVICEANU

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Sînt gata să mă apăr

Moda și practicile vedetelor de la **Hollywood** au început să se prindă din ce în ce mai mult și la noi, așa că, după modelul lui **Tom Cruise**, care și-a schimbat la vîrsta de 23 de ani religia, și **Mihai Bendeac** a renunțat la creștinism. Motivul invocat de actorul român a fost acela că îl iubește prea mult pe **Dumnezeu** și nu vrea să fie părtaș la o religie

Bendeac și extraterestrii

● artistul spune că scientologia îl ajută să-și realizeze toate visele

care-l folosește. De aceea a ales să nu mai aibă de-a face cu preoții sau **Biserica Ortodoxă** și să caute alinare în altă parte. A considerat că scientologia ar fi cea mai potrivită dogmă pentru el, dar pe care nu o privește totuși ca o religie ci ca un mod de viață.

Spre deosebire de **Bendeac** care nu e membru oficial al sectei, **Tom Cruise**, potrivit scriitorului **Lawrence Wright**, ar fi semnat un contract de un bilion de ani cu **Biserica de Scientologie**, iar acestuia i s-ar fi acordat un statut special în sectă, acela al unui semizeu. Tot scriitorul american afirmă că adevăratul scop al religiei starului american ar fi acela de a proteja întreaga umanitate de extraterestri. Vietățile din spațiu, spune **Wright**, trăiesc în interiorul corpurilor noastre și scopul lor ar fi acela de a ne distruge pe noi și întreaga planetă.

Totuși, la **Mihai Bendeac** lucru-

rile funcționează diferit. El spune că scientologia îl ajută să-și realizeze toate visele. Actorul scrie pe pagina lui de **Facebook** că „dacă vă spun că tot ce vreau se împlinește, mă credeți?”. Răspunsul ar fi că nu, mai ales că pînă acum acesta nu a cîștigat la **Loto** și nici de vreo actriță americană care să se fi îndrăgostit de vedeta din **România** nu s-a scris prin presă. Avînd în vedere însă că **Bendeac** a descoperit secta recent, este timp să dovedească pe viitor puterile scientologiei.

În comparație cu **Tom Cruise** însă, lui **Mihai Bendeac** nu pare să i se fi oferit încă vreun rang în secta creată de scriitorul american de *science fiction* **L. Ron Hubbard** și nici nu i s-a cerut să semneze vreun contract cu **Biserica Scientologică**. Deocamdată. Pe viitor e de așteptat să-l vedem pe actorul român ieșind la vînătoare pe străzile din **București**. Ar putea folosi pistolul cu laser. La el sînt cel mai sensibili extraterestrii.

Andrei MIHAI

DIRECTOR: Laura PĂULET
REDACTOR-SEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-SEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ȘEF DE DEPARTAMENT: Iulia CIUHU
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Paul ANDRICI, Ilulian BÎRZOI, Cătălina DOBROVICEANU, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA, Daniela VORTOLOMEI
COLABORATORI: Alexandra FILIP, Iuliana LEONTI
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Ședintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.

Casa de Cultură a Studenților
 Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
 700106 Iași. **Tel.:**0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia